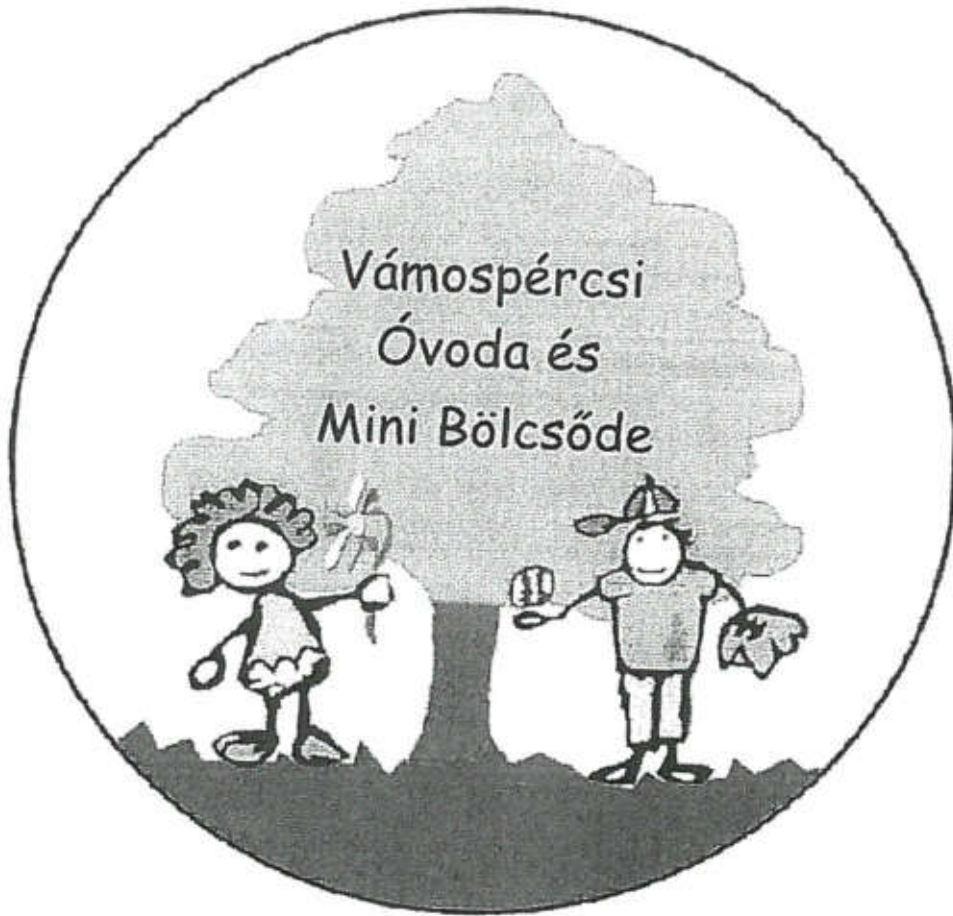

Vámospércsi Óvoda és Mini Bölcsőde

Helyi Pedagógiai Programja

Készítette: Nagy Hajnalka
a nevelőtestület közreműködésével

2024

*„Szentnek kell tekintenünk a gyermek lelkét,
amit abba ültetünk minden próbát kiálljon.
Ha rosszat ültetünk bele megmételtyezzük egész életére.
S ha jó magot ültetünk bele egész életében virágozik.”*

(Kodály Zoltán)

Tartalom	
INTÉZMÉNYÜNK ADATAI.....	5
A program átdolgozásának törvényi háttere.....	6
Az intézmény bemutatása	7
BEVEZETŐ	9
GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP.....	9
Jövőkép.....	9
Gyermekekép.....	10
Óvodakép.....	10
Óvodapedagógus kép.....	11
Pedagógiai munkát segítő képünk.....	12
AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	12
Általános feladatok:.....	12
Az egészséges életmód, egészségmegőrzés szokásainak alakítása.....	13
Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	16
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	21
AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	24
Az óvoda személyi feltételei:.....	24
Dajkák és pedagógiai asszisztensek.....	25
Tárgyi feltételek.....	26
Az óvodai élet megszervezése.....	27
Napirend.....	27
Hetirend.....	28
Az óvoda kapcsolatai.....	28
AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI, TARTALMA, AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI.....	30
Verselés, mesélés.....	35
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	38
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	40
Mozgás.....	43
A külső világ tevékeny megismerése.....	44
Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés.....	47
Munka jellegű tevékenységek.....	48
A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	52
A pedagógiai munka tervezése.....	55

Gyermekek fejlődésének nyomon követése	56
Hagyományápolás, ünnepek, ünnepélyek	57
SPECIÁLIS FELADATOK	59
A sajátos nevelés igényű gyermekek nevelése, rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységek	59
Gyermekvédelem.....	62
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	67
1 sz. MELLÉKLET	68
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	73

INTÉZMÉNYÜNK ADATAI

Az óvoda neve:	Vámospércsi Óvoda és Mini Bölcsőde
OM azonosító:	201388
Címe:	4287 Vámospércs, Iskola u. 4.
Telefon:	06-52/ 210-026
E-mail:	vamosovi@gmail.com
Alapító okirat száma, dátuma:	782-14/2023
Főigazgató neve:	Nagy Hajnalka
Fenntartó:	Vámospércs Városi Önkormányzat 4287 Vámospércs, Béke u. 1.
Alaptevékenység	851020 Óvodai nevelés, ellátás

A költségvetési szerv alaptevékenysége: Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai:

A gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig tartó, a teljes óvodai életet átívelő foglalkozásokat és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is magában foglaló óvodai nevelési tevékenységgel összefüggő feladatok ellátása

- 091110 Óvodai nevelés ellátás szakmai feladatai
- 091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetés feladatai
- 091120 Sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
- 096015 Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
- 096025 Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
- 098031 Pedagógiai szakmai szolgáltatások szakmai feladatai
- 098032 Pedagógiai szakmai szolgáltatások működtetési feladatai
- 104037 Intézményen kívüli gyermekétkeztetés

Jogszámban meghatározott közfeladat: Közoktatási feladatok- óvodai nevelés

Az óvoda jogállása: Önállóan működő, gazdálkodási feladatait Vámospércs Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala látja el

Az intézménybe felvehető gyerekek: 260 fő

Óvodai csoportok száma: 10

A PROGRAM ÁTDOLGOZÁSÁNAK TÖRVÉNYI HÁTTERE:

A programalkotást meghatározó alapvető törvények

- Magyarország Alaptörvénye
- 2023. évi LII. törvény A pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023.(VIII.30.) Korm.rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023.évi LII. törvény végrehajtásáról
- 2011. évi CXC. törvény a köznevelésről
- 20/2012.(VIII.31) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 363/2012.(XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 137/2018 (VII.25) Korm. Rendelet 1.§ 1. melléklet

Kapcsolódó törvények, jogszabályok

- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai- szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai- szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 1997 évi XXXI törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 32/1997. (X.5.) MKM rendelet a nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésükről
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 1997. évi XXXI törvény a gyerekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

Városunk az ország keleti részén, Hajdú-Bihar Vármegyében, Debrecenhez 20 km-re fekszik. Nagy történelmi múltú visszatekintő hajdútelepülés.

Sok hátrányos helyzetben lévő család - elsősorban anyagi fedezet híján -, de érzelmi alapon sem tudja biztosítani, illetve teljesíteni a rá háruló feladatokat. A hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek nagy többsége óvodába lépéskor rendelkezik az alapvető higiénés és viselkedési szokásokkal. Napjainkban bekövetkezett társadalmi változások hatására számíthatunk más kultúrák megjelenésére (migráció). Az interkulturális különbségek, a hátrányok leküzdésében a következetes, folyamatos nevelőmunka során a modellértékű nevelést folytató családok gyerekeinek ismereteire, tapasztalataira építünk leginkább - hisz tudjuk az óvodáskorú gyerek számára a felnőtt mellett a gyermektársa is minta.

A helyi viszonyokat figyelembe vevő programunk készítésével sikerül egyénre szabottabb feladatokat adni, és azokat a leghatékonyabb eszköz-, módszerhasználattal eredményesen megoldani.

Településünkön 1 óvoda működik, 10 csoporttal (260 fő részére). 1977-ben épült óvodánk, mely akkor 4 csoportos (100 fős volt), 2-2 csoport bővítésére került sor 1982-ben ill. 1988-ban. A gyerekek növekvő létszáma miatt 2004-ben ismét óvodabővítésre került sor. Ekkor emeletréépítéssel további 4 csoportszobát alakítottak ki, az alsó szinten lévő két csoportszobából pedig 2 tomaszoba lett. Ezzel 10 csoportos lett az intézmény. Ez az átalakítás már lehetővé tette, hogy minden óvodáskorú gyerek elhelyezését biztosítani tudjuk. Az óvoda a város régi főutcájából nyíló kis utcában található. Elöl park kialakított sövényvel, örökzöld fakkal, rózsakerttel, virágokkal. Vonzó, tiszta külső és belső környezetben fogadjuk a gyermekeket. Udvarunk 2018 tavaszán teljesen megújult, modern, biztonságos, ütésecsillapítóval ellátott udvari játékeszközök teszik lehetővé gyerekeink számára a szabad levegőn folytatott játéktevékenységet. Óvodánk megfelelő komfortfokozattal rendelkezik (öltözők, mosdók csoportonként biztosítottak). Fűtése gázzal megoldott, a szennyvíz elvezetése központi aknába történik.

2018 őszén energetikai korszerűsítés történt, napelemek felszerelésére került sor, mely nagyban hozzájárul a takarékos gazdálkodáshoz.

Óvodánk telefonnal, internetes hálózattal rendelkezik.

Intézményünket is ellátó konyha biztosítja a korszerű táplálkozás igényének megfelelő étrendet, a változatos étkezést.

Vámospércs Város Önkormányzata célul tűzte ki a bölcsőde kialakítását az óvodai épület egy részének átalakításával, melyet TOP-1.4.1-19-HB1-2019-00025 azonosító számú projekt keretében meg is valósított. A meglévő – két részre osztott - tornaterem déli feléből került kialakításra a csoportszoba, az öltöző átadó és a gyermek fürdőszoba. A tornaterem megmaradó része külön bejáratot kapott. A folyosó utcafronti részén kialakított előtérből közvetlenül nyílik a melegítő konyha a szükséges berendezésekkel (mikrohullámú sütő, tűzhely, mosogató) és természetes szellőzés biztosításával (a gyerekek étkeztetését az óvoda biztosítja). Kialakításra került még egy akadálymentes WC, amelyet a szülők is használhatnak, így a kismértékű átalakítási munkákkal egyidejűleg megvalósult a projekt arányos akadálymentesítése. A dolgozói öltözőt a régi mosdó helyiségéből alakították ki, egy WC és előtér helyiséggel. A csoportsobában biztosított a 3,00 m²/fő (bútorzat nélkül számított) alapterület, valamint az előírt bútorok (gyermekágyak vagy fektetők, hempergő, gyermekszékek és asztalok, nyitott játéktároló polc, textil- és eszköztároló szekrény). Az épület bejárata akadálymentesen megközelíthető lejtő kialakításával, továbbá egy akadálymentes parkoló is létesült.

A mini bölcsődei épületrész 8 férőhelyes. Az újonnan létrehozott munkahelyek száma: 2 (1 fő gondozónő, 1 fő dajka).

A Bogyó és Babóca elnevezésű mini bölcsőde 2021. szeptember 1.-től biztosítja a 20 hetes- 3 éves gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését és gondozását, továbbá a testi és lelki szükségleteiknek kielégítését, kiegészítve a családi nevelést és gondozást.

A bölcsőde működésével az óvoda többcélú közoktatási intézménnyé vált, új neve Vámospércsi Óvoda és Mini Bölcsőde lett.

Célunk, hogy hosszú távú jó színvonalú alapellátást biztosítsunk a családok számára. Kiemelt feladatunknak tekintjük munkánk során, hogy a kisgyermeket nevelő családok segítséget kapjanak gyermekük neveléséhez, biztosított legyen számukra a magas színvonalon történő napközbeni ellátás.

A szülők nagy többsége érzékeli az óvoda a közösség fejlesztő hatását, munkánkat együttműködésükkel segítik.

A napi kapcsolattartás lehetőséget nyújt számukra az óvodai életbe való betekintéshez. A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek rendszeres óvodába járását különös figyelemmel kísérvük, felhívjuk figyelmüket az igazolatlan hiányzások következményeire.

BEVEZETŐ

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a hazai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira épül, az emberi jogok, valamint a gyermekeket megillető jogok biztosítása érdekében, meghatározza az óvodában folyó pedagógiai munka **alapelveit**, melyek:

- a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása
- a gyermekeket megillető jogok
- egyenlő hozzáférés biztosítása
- szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem

Az óvodai nevelés a családi nevelést segíti és kiegészíti, a gyermeket, mint fejlődő személyiséget különleges védelem illeti meg.

Szeretetteljes, nyugodt légkört biztosítunk a napirend folyamán. Elfogadjuk és tiszteletben tartjuk a másságot, ápoljuk a multikulturális, interkulturális értékeket.

Minden gyermeknek joga van arra, hogy nemzetiségétől függetlenül, egyediségéhez optimálisan illeszkedő pedagógiai rendszerben, a számára legkevésbé korlátozó és legkevésbé szegregált környezetben nevelkedjen, ez a gyermekek oldaláról szükséglet, a felnőttek számára kötelesség.

Fontosnak tartjuk az óvónők és közvetlen segítők részéről a példamutatást. Elősegítjük a gyermek személyiségfejlődését, képességeinek kibontakozását, fejlettségi szintjének megfelelő differenciált fejlesztését, különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek vonatkozásában.

Az óvodai nevelés során törekszünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, mindeközben tiszteletben tartjuk a gyermeket megillető jogokat, érvényesítve az egyenlő bánásmód elvét.

Az alapelvek megvalósulása érdekében valamennyi tevékenység során a mással nem helyettesíthető játékokra építünk.

GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Jövőkép

Óvodánk olyan intézménnyé kíván válni, ahol magas szinten megvalósul:

- az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerül a nem sztereotípiák erősítését.

- a gyermeki képességek kibontakoztatása sokszínű tevékenységeken keresztül, a gyermekek életre nevelése, érzelmi –akaratú életük fejlesztése
- a munkatársak elkötelezettségei a minőségi munkavégzésnek
- munkatársakra jellemző legyen az igényesség, a szakmai hozzáértés, a szakmai fejlődés
- a gyermekek képességeinek, készségeinek fejlesztése által kialakuljon „én –tudatuk”, ezáltal képesek legyenek az élethosszig tartó tanulásra (lifelong learning)
- igényé váljon a környezet tudatos megóvása, a hagyományok őrzésére való nevelés

Gyermekkép

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, mindegyik gyermek számára biztosítja az őt megillető jogot, az egyenlő hozzáférést és nem ad helyet az előítéletek kibontakoztatására.

Figyelembe véve a gyerekek sajátos életkoronként (életkori szakaszonként) és egyéneként változó testi és lelki szükségleteit, olyan gyermekek nevelése, akik érzelmileg gazdagok, településükhöz és környezetükhöz pozitív módon kötődnek, nyitottak, érdeklődők, másokat elfogadók és együttműködők.

Gyermekeink nevelése során törekszünk a meglévő hátrányok csökkentésére.

Óvodakép

Az óvoda a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvoda funkciói:

- óvó-védő
- szociális
- nevelő-személyiségfejlesztő

Biztosítja az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- egyéni megfigyelés vezetése, esetmegbeszélések a szülőkkel
- egyéni, differenciált foglalkozás, fejlesztés
- kapcsolattartás az Debreceni Református EGYMI dolgozóival
- környezettudatosság, hagyományápolás
- természeti értékeink megvédése

Az óvodai nevelés célja az, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődése, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, az alapító okiratban felsorolt különleges gondozást igénylő gyermekek ellátását is.

Az óvodai nevelésben alapelvei:

- elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi a gyermeki személyiséget
- a nevelés lehetővé teszi a gyermekek személyiségfejlődését, a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását
- a nevelést segítő módszerek és eszközök leghatékonyabb kiválasztása, rugalmas alkalmazása

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről
- derűs, nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről
- testi, szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus kialakításáról
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékról
- a sokoldalú személyiség fejlődéséről, fejlesztéséről, az életkori és az egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, a hátrányok csökkentéséről
- a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulásáról

A nemzeti, etnikai, kisebbséghez tartozó gyermek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésben alapuló integráció lehetőségét.

A migráns gyermekek interkulturális nevelése

Az óvodai nevelésben biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelmét.

Óvodapedagógus kép

- Személyisége meghatározó a gyermekek számára.
- Nyugodt, szeretetteljes nevelési légkört, esztétikus nevelési környezetet biztosít, gondoskodik a gyermekek testi épségének megővéséről.
- A PP szellemében választja meg nevelési módszereit, eszközeit.
- Tiszteletben tartja a gyermek és a szülő jogait.
- A gyermek fejlődését nyomon követi, erről a szülőt tájékoztatja.
- Szakmai önállóságát, döntéseit a gyermekek fejlesztése érdekében legjobb tudása szerint alkalmazza, hozza meg.

- A gyermekekkel elsajátíttatja a közösségi együttélés szabályait, illetve a helyes viselkedési normák betartására neveli őket.
- Legjobb tudásával segíti az eltérő fejlődési ütemű gyermekek felzárkóztatását, alkalmazza a differenciált, egyéni fejlesztést, módszereit változatosan alkalmazza a sajátos nevelési igényű és a tehetséges gyermekekre egyaránt.
- A szakmai munkaközösség munkájában kezdeményezően és aktívan részt vállal.
- Együttműködik munkatársaival különböző pedagógiai eljárások és programok (jeles nap, ünnepség, kirándulás) megvalósításában.
- Kapott/felmerülő feladatait, problémáit önállóan, az óvoda működési rendjének, munkaköri leírásának megfelelő módon kezeli, intézi.
- Munkatársaival és a szülőkkel őszinte, korrekt, jó partnerkapcsolatot alakít ki, etikusan viselkedik az óvodán belül és kívül.
- Továbbképzzi magát, igénye van az önképzésre.
- Rendszeresen tájékozódik az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről, és lehetőség szerint alkalmazza is azokat.

Pedagógiai munkát segítő képünk

(pedagógiai asszisztens-, dajkakép)

A pedagógiai munka közvetlen segítői a pedagógiai asszisztens és a dajka. Munkája az óvodapedagógussal összehangolt. Munkája óvónői irányítással az gyermekek gondozása, közvetlen és közvetett környezetének tisztántartása, étkezéssel kapcsolatos feladatok ellátása. A gyermekek érdekében segítsék az óvodapedagógus munkáját, működjenek közre. Ismerjék a gyermekek életkori sajátosságaiból adódó nevelési feladatokat, melyet az óvodapedagógussal összhangban, egységes szemlélettel, elvárással végezzenek. Tartsák tiszteletben a gyermekek méltóságát, jogát, a gyermekek különbözőségét. Legyenek együttműködők a jó munkahelyi légkör megteremtésében. Tartsák be a gyermekekkel kapcsolatos titoktartási kötelezettségüket.

AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Általános feladatok:

- a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, az
- öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;

- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az egészséges életmód, egészségmegőrzés szokásainak alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Cél:

Olyan készségek, képességek kialakítása a gyerekekben, melyek feltételei az egészség testi-lelki- és szellemi fejlődésüknek.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermek testi fejlődésének elősegítése.
- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek mozgásigényének kielégítése.
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
 - Egészséges, nyugodt és biztonságos környezet feltételeinek megteremtése.
 - Környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
 - Párhuzamos tevékenységek gyakorlásához, elegendő idő, türelmes légkör, rugalmas napirend kialakítása.
 - Szakemberek bevonásával – szülővel, óvodapedagógussal együttműködve-speciális gondozóval, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Gondozás, testi szükségletek, mozgásigény kielégítése

Az óvodában az életritmus, a táplálkozás, testápolás, öltözködés, mozgás-edzés, pihenés és alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel és az ezen alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot.

Gondozás közben jó lehetőség nyílik a kapcsolatépítésre (összehangolt, sürgetésmentes munka, nyugodt kommunikáció, érzelmi kinyilvánítás)

Mindenkor figyelembe vesszük a gyermekek egyéni sajátosságait, speciális igényeit. A gyermekek fejlettségi szintjének megismerése lehetőséget nyújt a megelőzésre. A felismert problémák megoldására egyéni korrekciós tervet készítünk.

Különös figyelmet fordítunk a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek egészségvédő képességeinek fejlesztésére.

Amennyiben sajátos nevelési igényű gyerekek nevelésére kerül sor a megfelelő szakemberek bevonásával biztosítjuk a korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátását.

A helyes életritmus:

A napi életritmus, a rendszeres, megszokott időben végzett tevékenységek (pihenés, étkezés, egyéb tevékenységek) visszahatnak az életfolyamatokra.

A gyermekek óvodában eltöltött idejét tudatosan, élettani szükségleteinek megfelelően tervezzük, ehhez a család együttműködését igényeljük. Javítani próbáljuk a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek szüleivel való kapcsolatot.

Táplálkozás:

A növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltétele a táplálkozás. Az étrend összeállításában figyelembe vesszük a korszerű táplálkozási szokásokat. Az ételmezésvezetővel közösen igyekszünk minél változatosabb, a gyerekek szükségleteinek megfelelő étrendet kialakítani. Az utóbbi időben egyre több ételallergiás gyerek kerül óvodába. Figyelembe vesszük a tápanyag, vitamin, nyomelemek szükségleteink kielégítését, az ételallergiás gyerekek speciális igényeire is tekintettel. Gondot fordítunk arra, hogy egész nap folyadék álljon a gyermekek rendelkezésére.

Testápolás:

A gyermek egészséges fejlődésének alapvető feltétele a gyermek testi komfortérzetének kielégítése. A testápolás alkalmával megismertetjük a tisztálkodási eszközök használatát.

Mivel minden csoportnak van mosdója, így kényelmesen, zavartalanul elsajátítják a gyermekek a tisztálkodási szokásokat. Az óvodába kerüléskor a kisgyermekek szívesen veszik a nekik nyújtott segítséget, később elsajátítják a műveletek technikáját. Fokozatosan eljutnak

odáig, hogy önmagukkal, ruházatukkal, használati tárgyaikkal kapcsolatban is igénylik a rendet, tisztaságot.

Segítjük a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek személyi higiénijának megteremtését, az alapvető igény kialakítását.

Öltözködés:

Öltözködésük, ruházatuk a csoportszobában és a szabadban egyaránt egészségi állapotukhoz, edzettségükhöz igazodják.

Az öltözködésben szükség szerint segítséget nyújtunk, fokozatosan törekszünk az önállóságra. Az öltöző kényelmes, balesetmentes lehetőséget ad az öltözéshez, vetkőzéshez. Az ágyneműt, törölközőt, a fogmosó, hajápoló felszereléseket a szülők biztosítják. Az öltözőben a szülők számára folyamatos tájékoztatást segítő hirdetőtáblát helyezünk el. Az irodalom, zenei anyag, a gyermekek ábrázolási munkái is itt kerülnek bemutatásra.

Mozgás-edzés

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Gyermekeink edzését, mozgásigényének kielégítését, mozgáskoordinációjuk fejlődését a csoportszobai tomaszereken túl az udvari játékeszközök biztosítják. Az eszközökön korlátozás nélkül engedjük őket fejlettségük, bátorságuk szerint mozogni. A szabad levegőn való rendszeres tartózkodás növeli az ellenálló képességet. Esős időben fedett teraszon levegőzhetnek.

Óvodánk udvarán lehetőség van kerékpározásra, télen csúszkálásra, hógolyózásra, szánkózásra.

Pihenés-alvás:

A gyermek alvásigényének egy részét az óvoda elégíti ki. Minden csoportban megteremtjük a nyugodt pihenéshez szükséges feltételeket: levegőcsere, az alvás hangulatához illő mese, dal, halk zene. A gyermekek alvásigénye különböző. Ebéd után a gyermekek lefeksznek, aki nem tud aludni, csendben pihen. Megteremtjük a nyugodt pihenéshez szükséges feltételeket.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül végezzék a testápolási, tisztálkodási, öltözködési teendőket.
- Étkezésnél önállóan döntsék el, miből mennyit kérnek, egyedül merítenek, töltenek folyadékot, biztonsággal használják a kanalat, villát, kést, higiénikusan étkezzenek.
- Valamennyi tevékenységüknél figyeljenek a kulturált szokások betartására.

- Környezetüket igyekezzenek rendben tartani, saját külsőjükre, megjelenésükre vigyázzanak.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Érzelmi nevelés

Célja: A gyermekek olyan egyéni képességeinek kibontakoztatása, amely lehetővé teszi a közösségbe való beilleszkedést, a társaival szembeni toleranciát.

Az óvodapedagógus feladata:

- Annak biztosítása, hogy a gyermekek érzelmi világa, tapasztalatai változatos tevékenységformák közben gazdagodjanak, az őket körülvevő világra rácsodálkozhassanak.
- A gyermek-gyermek, a felnőtt- gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az óvoda dolgozóinak modellértékű szerepére építve.
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő- és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében (együttérzés, bizalom, segítőkészség, részvét, öröm, bánat felismerése, átélése).
- Az esztétikai érzelmek fejlesztése, a művészi élmények iránti fogékonyság kialakítása közös élmények biztosításával.
- Erkölcsi érzelmek fejlesztése által alakuljon ki az igazságosság, őszinteség, felelősségérzet képessége, az értékorientált közösségi magatartás.
- Az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Ragaszkodik óvodájához, társaihoz, a felnőttekhez; ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozza nyilvánosságra.
- A gyermek igényévé válik a helyes viselkedés és cselekvés, a szokások, szabályok betartása.
- Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén.
- Segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- A közösségért szívesen dolgozik, bízik képességeiben.
- Törekszik a konfliktus helyzetek önálló megoldására.

- A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján végzi, be is fejezi.
- Képes nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatja a felnőttek, gyermekek közléseit.
- Értékeli saját és társai tetteit, megpróbál megfelelni az eléje tárt pozitív magatartási formáknak.
- Érvényesíti kezdeményező képességét, kinyilvánítja tartósabb érdeklődését.
- A játékszeren megosztózik a társaival.
- Érdeklődik társai iránt, érdeklődik hiányzásának okáról.
- Kialakul képessége a kapcsolatteremtésre, és a szabályokhoz való alkalmazkodásra.

Erkölcsei nevelés

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása.

Ezért az óvodai életet úgy szervezzük, hogy segítse a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának:

- együttérzés
- segítőkészség
- önzetlenség
- figyelmesség
- önállóság
- önfegyelem
- kitartás
- feladattudat
- szabálytudat fejlődését, szokás - és normarendszer megalapozását.

Az erkölcsi tapasztalatszerzés lehetősége jelen van az óvodai élet minden területén, de a játék és a mese kimeríthetetlen lehetőséget nyújt az erkölcsi nevelésre. Az óvónők és az óvoda alkalmazottai példaként, utánzásra méltó mintaként állnak a gyermekek erkölcsi tapasztalatszerzésében és a tudatos mintakövetésben.

„Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családjához való kötődés alapja, hogy rá tudjon

csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.” (Óvodai nevelés országos alapprogramja)

Az óvodapedagógus feladata:

- Értékközvetítése, bánásmódja, kommunikációja mintaértékű.
- Munkáját együttműködés, nyitottság, társadalmi érzékenység jellemzi, képes más kultúrák elfogadására.
- Figyelembe veszi a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságokat, törekszik a hátrányok csökkentésére.
- Támogatja a gyermekek közötti kapcsolatrendszer bővítését, társas szükségletei kielégítését.
- Fejleszti a gyermekek szociális érzékenységét.
- Támogatja a gyermekek közötti kapcsolatrendszer bővítését, társas szükségletei kielégítését.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Viselkedését szándékosan irányítani képes.
- Ismeri, alkalmazza a helyes viselkedés alapvető szabályait.
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Késleltetni tudja szükségletei kielégítését.

Ellenőrzés, értékelés és jutalmazás:

Az óvónő - gyermek kapcsolatára a megértés legyen jellemző. A magyarázatokban mindig a dolgok pozitív oldala jelenjen meg, rövid-tömör megfogalmazásokban.

Cél: A gyermek helyes megnyilvánulásainak kialakítása, pozitív motiváció biztosítása.

Az óvodapedagógus feladata:

- Az értékelést fontos személyiség és közösségalkító tényezőként alkalmazza. Pozitív értékelése az elsődleges: a jutalmazás ennek előlegezett formája, a biztatás. Ezzel erősíthetők leginkább a gyermek helyes megnyilvánulásai, és ezzel alakíthatók ki a pozitív motivációk.

- Gazdag értékelési eszköztárral rendelkeznek, amelyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választja ki a leginkább megfelelőt.
- Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek.
- Értékeléseivel, visszajelzéseivel a gyermekek fejlődését segíti.
- A gyermekek jutalmazásának elvei és formái: Az óvodában alkalmazott jutalmazás a verbális és nonverbális kifejezések, és kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, (simogatás, kézfogás), kiemelt-megtisztelő feladatadás, kedves tevékenység biztosítása. A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású. Tárgyi jutalom adása ritkán (célal), elfogadható.
- A gyermekekről információt, pedagógiai véleményt kizárólag az óvodapedagógus adhat.

Értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda és csoportok légköre

A csoportszoba, öltöző, mosdó és udvar kialakítása praktikus és barátságos, melyben elkülönülésre, néhány gyermek együtt játszására alkalmas kuckók vannak, melyek kialakításban a gyermekek ötletei is érvényesülnek.

A befogadás rendszere

A befogadási időszak erősen meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához. Arra törekszünk, hogy az óvodai befogadást a lehető legkörülményesebben megszervezzük, melyben a szülővel és gyermekkel való bánásmódra, megnyerésre kiemelten ügyelünk. Óvodába lépés előtt lehetőség szerint megismerkedünk a gyermekkel és otthoni környezetével. Az ismerkedésen túl lehetőséget biztosítunk, hogy a szülők személyesen is részt vehessenek a befogadás folyamatába, a fokozatosság elvét betartva. A szülők betekinhetnek az óvoda életébe, szokásrendjébe, ezzel is megkönnyítve a gyermekek számára az új környezet elfogadását.

Az óvodapedagógus feladata:

- „Szülős” beszoktatás, családi légkör biztosítása, bizalom kialakítása.
- Biztosítja a beszoktatás fokozatosságát, az anyától való elválást.
- Szükség esetén tapasztalatával, tanácsokkal segíti a szülőt.

- Egyidejűleg mindkét óvodapedagógus jelen van a beszoktatás ideje alatt.
- Az első szülői értekezlet keretében az óvoda napi életéről tájékoztatást ad: házirend, óvodai nevelés törekvése, óvodakezdés ütemezése, átadás, búcsúzás körülményei.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A gyermek érzelmi törések nélkül, el tud válni az anyától. A gyermek szeret óvodába járni. Kialakul az érzelmi kötődés a gyermek és az óvodapedagógusok, illetve a gyermek és az óvoda között.

Társas kapcsolatok fejlődése

Az óvodánkban a családi légkör, az érdekes változatos tevékenységek, közös élmények formálják a gyermekek egymáshoz való viszonyát, alakítják ki az együttműködést, az egymáshoz való alkalmazkodást.

A társas kapcsolatok fejlődését segíti a minden napokban: napokban: beszélgető kör, születésnap, névnap megünneplése, betegségből visszatérők fogadása, hétfégi élmények megbeszélése, közösséget építő játékok.

Az óvodapedagógus feladata:

- Biztonságos, nyugodt, derűs óvodai mindennapok biztosítása a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- Egymás közötti bizalom kiépítése (óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek között).
- A közösségi normák szabályainak megismertetése, megtartása, megtartatása (tolerancia, megbecsülés, szokások, hagyományok).
- Figyelembe veszi a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, ill. társadalmi háttéréből adódó sajátosságait.
- Tervezi és alkalmazza a konfliktus-megelőzés módszereit, (közös szabályalkítás, az értékelési szempontok tudatosítása, a pozitív példák megerősítése, a következetesség).
- Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi.
- A felmerülő konfliktusokat, okokat felismeri, helyesen értelmezi, és hatékonyan kezeli.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Jól érzi magát a gyermek a közösségben, szeretetkapcsolat fűzi óvónőihez, társaihoz.

Képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival szemben. Együtt érez társaival, érdeklődik társai iránt. A szabályokat betartják, figyelmeztetik egymást a szokások, szabályok megszegése, udvariassági formák be nem tartása esetén. Udvariasak egymással, a felnőttekkel, ismerik, alkalmazzák az udvariassági szabályokat. Legyenek elfogadóak és segítő szándékúak a mássággal szemben. Elfogadja és követi az óvodapedagógus kérését, útmutatását, felfogja alapvető metakommunikatív jelzéseit (elismerés, meztetszés, öröm, biztatás, szomorúság). Képes figyelni társára, az óvodapedagógusra, türelmes társai iránt.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi óvodai tevékenységforma keretében megvalósítandó feladat, mely áthatja az óvodai nevelésünk teljes egészét.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére, nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs beszédkedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a kérdései megválaszolására mindig nagy figyelmet fordítunk nevelésünkben.

Az óvodapedagógus helyes mintaadással és szabályközvetítéssel nevel.

Cél: anyanyelvét bátran és helyesen használó, gazdag szókincsű, kommunikáló gyermek nevelése.

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás egymással szoros kapcsolatban áll.

Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van. A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és a dramatikus játékok.

A környezet példamutató, tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre. Különösen fontosnak tartjuk, hogy az óvodapedagógus ügyeljen beszédének stílusára, a hanglejtés, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Beszéde legyen érthető, egyszerű és világos. Figyelünk arra, hogy a gyermekek mindig választ kapjanak kérdéseikre.

Dicsérjük és biztatjuk a bátortalanabb gyermekeket, serkentve őket a beszédre. A gyermekek anyanyelvi fejlettségét folyamatosan figyelemmel kísérjük. (beszédhiba, beszédgátlásosság) Szükség esetén szakember segítségét kérjük.

Az óvodapedagógus feladata:

- Beszéde, kommunikációja példaértékűen feleljen meg az óvodás korosztály fejlettségéhez tudatosan ösztönzi a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját.
- A gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének felkeltése, fenntartása, ösztönzése.
- Folyamatosan bővíti a gyermekek szókincsét.
- Kapcsolatot tart a logopédussal, szükség esetén vizsgálatát kéri.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél.
- Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Aktívan használja kibővült szókincsét.
- Képről cselekvéseket, történéseket leolvass.
- Szükségleteit érthető formában megfogalmazza.
- Beszédében előfordulnak az egyszerű és bővített mondatok is.

Értelmi, nevelés feladatai:

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve, változatos tevékenységeket biztosít, melyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet.

Az értelmi fejlesztést az adott életkori sajátosságokat figyelembe véve, a tevékenységi vágy fejlesztésére, a gyermekek játékoságára alapozzuk, és azon keresztül valósítjuk meg.

Az óvodapedagógus a gyermekek tapasztalataiból, élményeiből kiindulva választ témát, melyet különböző élethelyzetekben megfelelő cselekvéses tanulás formájában gyakoroltat. A tevékenység, a megismerés örömeinek átélése segítségével gazdagítja a gyermekek érzelmvilágát, és egyben a munkához szükséges pozitív attitűdöt is tovább erősíti.

Cél:

- Fejlődjenek a gyermekek értelmi képességei önmagukhoz képest a legoptimálisabban az óvodába kerüléstől az óvodában nevelkedés végéig.
- Spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- A gyermekek egyéni ismereteire érdeklődésére építve kognitív képességeinek fejlesztése: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és a kreativitás fejlesztése.
- A gyermek érzékszerveik útján észlelt, természeti és társadalmi környezet tapasztalatainak konkretizálása, összefüggések feltárása.

Az óvodapedagógus feladata:

- Nyugodt, szeretetteljes, barátságos légkör biztosítása, ahol sokféle inger érheti. Ösztönző környezet és változatos élmények biztosításával az értelmi képességek, fantázia és kreativitás kibontakoztatása.
- Hatékonyan motiváljon, változatos eszközökkel keltse fel a gyermekek érdeklődését.
- Spontán és tervezetten szervezett tevékenységek alkalmával a gyermekek tapasztalatainak és ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése.
- Alkalmazza az ismeretátadás során IKT eszközöket.
- A gyerekek kíváncsiságára, érzelmeire, érdeklődésére, megismerési vágyára épülő tapasztalatszerzésekkel tegye lehetővé, hogy egyre több ismeretet szerezzenek az őket körülvevő szűkebb és tágabb környezetről.
- A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában, a gyermekek igényeihez igazodva.
- Változatos tevékenységek tervezése, szervezése és lebonyolítása.
- Fejlessze a gyermekek szabad önkifejezését, gondolkodását, cselekvését, döntési képességét, énképét, segítse a gyermek reális önértékelését.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Gondolatait, élményeit önállóan, folyamatosan, időrendben fogalmazza meg.
- Képesek ok-okozati összefüggések meglátására, egyszerű következtetések levonására.
- Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni.

- Érzékelésük, észlelésük pontosabbá, emlékezetük megbízhatóbbá válik. Tartós emlékezetük által képessé válik a megszerzett ismeretek felszínre hozására és alkalmazása.
- Rendelkeznek az iskolába lépéshez, a tanuláshoz szükséges pszichikus funkciókkal, képességekkel (figyelemösszpontosításra való képesség, reprodukív emlékezet, gazdag képzelet, problémamegoldó gondolkodás, kommunikációs készség)
- Szándékos figyelmük fokozódik, egyre tartósabb. A figyelemösszpontosítás ideje növekszik, képesek lesznek elmélyült tevékenységekre, hosszabb ideig koncentrálni a feladatokra.
- Akarati életük fejlett. Szabálytudat, feladattudat, kooperációs képesség, frusztrációs tolerancia kialakult. Megteremtődnek a kisiskolás korba való átlépés belső pszichikus feltételei a gyermekekben.
- Érzékenyek, fogékonyak a környezet értékei iránt, képesek egyszerű probléma szituációkat megoldani.
- Könnyen motiválhatók az ismeretszerzésre, a cselekvő közreműködésre, a szóbeli aktivitásra.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Az óvoda személnvi feltételei:

Pedagógusaink a készség és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezelik, a fejlődés várható eredményét a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez és egyéni igényeihez igazítják az egyéni és csoportos tevékenységi formákban egyaránt.

Az óvoda főállású dolgozói létszáma 38 fő, az óvodapedagógusok száma 21 fő, pedagógiai munkát közvetlen segítők száma (pedagógiai asszisztens) 3 fő, dajka 10 fő, óvodatitkár 1 fő, udvaros, eljáró 1 fő.

Az SNI gyerekek fejlesztését megbízási szerződéssel gyógypedagógus, valamint gyógytornász látja el.

Óvodánk csoportjainak neve:

- Pillangó
- Méhecske
- Nyuszi

- Katica
- Őzike
- Mókus
- Micimackó
- Zöld béka
- Süni
- Törpe

Az óvoda nyitva tartása a szülők és a fenntartó igénye alapján szerveződik 6.30-tól 17 óráig.

Az óvodapedagógusok kétheti váltásban dolgoznak. A két nevelő az átfedési időt a gyermekek között gazdag játéktevékenységbe ágyazott élménynyújtásra, beszélgetésre, egyéni bánásmódra, megfigyelésekre, differenciált és speciális képességfejlesztésre fordítja.

Az óvoda többi dolgozója az érvényben lévő jogszabályokban meghatározott óraszám szerint végzi munkáját. A munkavégzés rendjét a munkarend és a munkaköri leírás tartalmazza. A hetirend kialakítása a csoportban dolgozó óvodapedagógusok szabadsága. Bizonyos speciális tevékenységek szervezésében alkalmazkodnak a többi csoport elképzeléseihez. Az óvodapedagógus és az óvodai nevelőmunkát segítő alkalmazottak mindenkor törekszenek az összehangolt munkavégzésre.

Az óvodapedagógusok munkáját közvetlenül segítők

Dajkák és pedagógiai asszisztensek

Az óvodapedagógussal szorosan együttműködve, az óvónők irányítása mellett, a gyermekek napirendjéhez igazítva végzik tevékenységüket. A nevelést tudatosan segítik, mert ismerik a nevelés célját, feladatát, módszereit. A nevelőmunkában társ és segítő, az óvodapedagógussal összehangolt munkájuk döntően hozzájárul az eredményes óvodai neveléshez. Fontos a nevelési év indítása előtti és év közbeni folyamatos munkatársi megbeszélés.

A gyermekek gondozási, nevelési igényei, képességei eltérőek, ezért az általuk tanultak és az óvodapedagógus útmutatásai alapján a gyakorlatban jól érvényesítik az egyéni bánásmód elvét.

A nevelés eredményességéhez hozzájárul, hogy kommunikációjuk, viselkedésük modell értékű minta az óvodás gyermek számára.

Tárgyi feltételek

A csoportszobák (10 db.) mérete 50 m², mely a jelenlegi gyermeklétszámot figyelembe véve egy gyermek számára 2 m² -t biztosít. A csoportszobák az egész napos játék színterei, egyúttal az étkezés és az alvás helye is. Bútorzata megfelelő, pályázati lehetőségeket kihasználva igyekszünk folyamatosan újítani. A különböző tevékenységekhez kuckókat, mesesarkot alakítunk ki. A szobák fala színes, részben faburkolattal ellátott, padlózata parkettás.

A gyerekek jó közérzetét szolgálják a helyiségekben lévő virágok, dekorációk. A nagyméretű ablakok biztosítják a megfelelő mennyiségű természetes fényt.

A tíz gyermekmosdó mindegyikében három mosdókagyló van. A WC-k közé elhelyezett válaszfal vagy függöny megteremti számukra az intimitást, - mindez biztosítja a gyermekek komfortérzetét. A kagylók felett tükrök, a mellettük lévő polcokon pedig a fogmosó felszerelések vannak. Szükség esetén legtöbb mosdóban lehetőség van a zuhany segítségével a gyermek fürdetésére.

Az óvodavezetőnek külön iroda áll rendelkezésére a zavartalan munkájához; a megbeszélések, értekezletek a nevelői szobában zajlanak, ahol mindenki számára elérhetők a szakkönyvek.

Az ideiglenes elkülönítőben helyezük el a beteg gyerekeket az orvos, illetve a szülő megérkezéséig.

A folyosók világosak, a gyerekek munkáinak megtekintésére is lehetőséget adnak.

Az óvoda udvara az egészséges életmódra nevelés egyik fontos eszköze. A mozgásfejlesztő játékok megfelelnek a gyermekek életkori igényeinek, lehetővé teszi játék és mozgásigényük kielégítését.

Az udvaron homokozók és hozzá tartozó játékeszközök, mozgásfejlesztő játékok, gyermekkerékpárok, rollerek biztosítják a gyermekek mozgásfejlődéséhez nélkülözhetetlen tárgyi feltételeket.

Az udvar talaja nagyrészt homokos, a zöld terület nagyságát növelnünk kell. Árnyékot adó fák biztosítják a gyerekek jó közérzetét. Betonozott, fedett teraszok - rossz idő esetén is - lehetőséget nyújtanak a szabadban való mozgásra, levegőzésre. A babaház a homokozók, a korszerű hinták, mászóházak, csúszdák mind hasznos színterei az udvari életnek, lehetőséget nyújtanak szerepjátékok gyakorlására, illetve a természetben tartott spontán és irányított megfigyelésekre. Udvarunk esztétikusságát a lombos fák, cserjék, bokrok biztosítják.

A helyes közlekedésre nevelés feladatainak megoldását a KRESZ-parkban történő gyakorlás segíti.

Az óvodai élet megszervezése

A napirend kialakítása

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket az életkoronként növekvő időtartamú (5–35 perces), párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásainkra, igényeinkre.

A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

Folyamatos, rugalmas napirend biztosít elegendő időt a gyermekek részére, szabad játékokra és különböző tevékenységekre. A napirend csoportonként változó, igazodik a gyermekek életkorához, egyéni szükségleteihez.

Napirend

Időtartam	A tevékenység megnevezése
6.30-7.30	Az érkező gyerekek fogadása a gyülekező szobában
7.30-9.00	Játék a csoportszobában
9.00-9.30	Testápolási teendők, tízórai
9.30-12.00	Játékba integrált egyéni és mikro csoportos tevékenységek.
	Mozgás, mindennapos testnevelés
	Mese, vers, báb, dramatikus játék, ének-zene, énekes játékok.
	Rajzolás, mintázás, kézimunka
	Külső világ tevékeny megismerése
	Képességek fejlesztése
	Játék a szabadban, csoportos séta, szabad mozgás
12.00-13.00	Ebéd, testápolási teendők
13.00-15.00	Pihenés mesével, altatóval
15.00-15.30	Testápolási teendők, uzsonna
15.30-17.00	Játék, szabad tevékenység, folyamatos hazamenetel

Hetirend

A napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő.

A szokásrendszer segítségével lehetőséget nyújt a gyerekek napi életének megszervezéséhez.

Fejlesztés tartalma	Heti megjelenítés	Napi gyakoriság
Mozgás, testi nevelés	Kötelező 1,2-szer	Szabad mozgás
Tevékenységben megvalósuló tanulás	Szervezett egész és mikrocsoportos, kötetlen	Napi gyakoriság
Vers-mese	2- 3-szor	Adódó lehetőségek kihasználása
Ének, zene, énekes játékok	2 – szer	Tervezett és spontán helyzetekben
Rajzolás, mintázás, kézimunka	2 – szer	Folyamatosan mindennap
A külső világ tevékeny megismerése	2 - szer	Adódó alkalmak kihasználása

Az óvoda kapcsolatai

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet során és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében.

A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Fontosnak tartjuk a partnerek igény mérését az intézmény eredményeinek elemzésekor, és a szükséges szakmai tanulságok levonásához. Az eredmények ismeretében határozzuk meg erősségeinket, fejlesztendő területeinket.

Partnereink	Kapcsolattartás formái
Család	<ul style="list-style-type: none">- előjegyzésbe vétel- előzetes ill. folyamatos- családlátogatás- szülői értekezlet

	<ul style="list-style-type: none"> - nyílt nap - közös ünnepek (farsang, anyák napja, óvodai búcsú, családi karácsony) - kulturális rendezvények (gyermeknap, közlekedési vetélkedő) - különböző nevelési módszerek ismertetése (előadás, cikkek ajánlása, faliújságra helyezése)
Iskola	<ul style="list-style-type: none"> - szakmai konzultációk - kölcsönös látogatások - kölcsönös részvétel a nyílt napokon - a tanítók meghívása óvodai rendezvényekre
Fenntartó	<ul style="list-style-type: none"> - kölcsönös információcsere - egyéni megbeszélések - óvodavezetői beszámolók
Gyermekjóléti szolgálat	<ul style="list-style-type: none"> - gyermekvédelmi felelős folyamatos kapcsolattartása - szakmai megbeszélések
Művelődési ház	<ul style="list-style-type: none"> - előadások látogatása - gyermekműsorok - könyvtárlátogatás - gyermekrajz-kiállítás
Egészségügyi szervek (gyermekorvos, védőnő, fogorvos)	<ul style="list-style-type: none"> - gyermekorvos: alkalmanként esetmegbeszélés, előadások szervezése szülőknek - orvosi vizsgálat: <ul style="list-style-type: none"> - szemészeti szűrés, - hallásvizsgálat - fogászati szűrés - iskola alkalmassági vizsgálat - védőnők (tisztasági vizsgálat)
Szakszolgálat	Hajdú-Bihar Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyíradonyi Tagintézmény

	<ul style="list-style-type: none"> - Iskolaérettségi vizsgálat - Sajátos nevelési igényű gyerekek vizsgálata <p>Hajdú-Bihar Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Vármegyei Szakértői Bizottsága</p>
Szakmai szolgáltatások	- a szakmai munka segítése előadásokkal, gyakorlati bemutatókkal, továbbképzésekkel

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI, TARTALMA, AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI

Játék

A gyermek legfontosabb tevékenységének a játékot tekintjük, hangsúlyozva a játék önkéntességét, a gyermek önállóságát, kezdeményezését, aktivitását semmi mással nem helyettesíthető, magáért a tevékenység örömeért végzett, önként választott gyermeki tevékenység.

A szabad játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

Óvodáskorban a nevelés eszközei közül a játék a gyermek legelemibb pszichikus szükséglete.

A játék pszichikumot, kreativitást fejlesztő, erősítő, élményt adó tevékenység.

Cél:

- a gyermekek tanuljanak és fejlődjenek a játék során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények által,
- a játék legyen minél sokrétűbb tevékenység alapja, a gyermek kíváncsiságára, megismerési vágyára, önkéntelen figyelmére alapozva irányítsuk az értelmi képességek fejlődését,
- a játék formáinak, és tartalmának gazdagításával fejlesszük sokoldalúan a gyermek személyiségét
- alakuljon a gyermekek közötti kommunikáció és fejlődjön társas kapcsolatuk, a játékban élje ki, gyakorolja az életben előforduló szituációkat, kapjon megoldási módokat bizonyos élethelyzetben való viselkedésre, nyugodjon meg, élje ki szorongásait, vagy élje újra kellemes élményeit.

A játékhöz megfelelő helyre, egyszerű, alakítható a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre és időre van szükség.

Nyugodt, derűs légkör

A gyermekek kiegyensúlyozottságához, közösségi életük fejlődéséhez szükséges nyugodt légkör a játékra közvetlenül is hatással van.

Változatos játéktevékenységet biztosítunk az óvodába érkezéstől a hazamenetelig.

Megfelelő hely

A gyerekek szabad mozgása, az egymás mellett játszó csoportok és a játék térbeni kibontakozása érdekében szükséges a megfelelő hely kialakítása.

Játékidő

A játékra elegendő időt biztosítunk a nap minden időszakában, akár a teremben, akár a szabadban.

Indokolatlanul a kötetlen kezdeményezések, tevékenységek megszervezésével az elmélyült játékot nem szakítjuk meg. A kicsik számára különösen fontos, hogy minél hosszabb, megszakítások nélküli legyen a játékidő.

A nagyobbaknál már kialakulnak az együtt játszó csoportok, ezért a tartalmas, gazdag játék kialakulásához elegendő időre van szükség.

A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában is meg kell mutatkoznia.

Játékeszköz

A játékszer motiválja, ösztönzi, gazdagítja a gyermek elképzeléseit, segíti elgondolásainak megvalósítását. Ezért olyan játékszereket adunk, amelyek az elmélyült játék kialakulását segítik.

A játékeszközök legyenek esztétikusak, könnyen tisztíthatóak és veszélytelenek.

Játékfajták

Gyakorló játék

Kiindulópontja a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker, amely újra és újra ismétlésre készíteti a gyermeket.

Irányításában biztosítjuk a mozgásteret és mindazokat a játékszereket, eszközöket, anyagokat, amelyek alkalmasak a gyermekek mozgásigényének, és manipulációs vágyának kielégítésére. A megfelelő eszközök, anyagok, állandóan álljanak a gyermekek rendelkezésére.

Szabályjáték

Pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik. A szabályok határozzák meg a játék megkezdésének módját, menetét, befejezését, egy-egy szakaszának lezárását.

A játék jellegéből következik a szabályok pontos betartása, a szabályoknak megfelelő viselkedés.

A szabályjátékban tanulják meg a helyes magatartás alapvető formáit. A nagyok csoportjátéka fejleszti a közösségi érzést, és a felelősségtudatot. Megtanulják, hogy viselkedésüktől, ügyességüktől függ az egész csapat győzelme.

A szabályjátékok egyes fajtái főként a gyermekek mozgását, mások elsősorban értelmi képességeiket fejlesztik.

Cél: Az örömteli mozgás és mozgáskedv fenntartása.

1. Mozgásos szabályjátékok

- testnevelési játékok,
- dalos és mondókás népi játékok,
- fogócskák, bújócskák

2. Értelmi képességet fejlesztő játékok

- társasjátékok,
- képes kirakók, kártyajátékok,
- nyelvi játékok, dominók...

Dramatikus elemeket tartalmazó játékok

- bizalom játékok,
- lazító, feszültségoldó játékok,
- ráhangoló játékok,
- csapat, közösség építő játékok.

Építő, konstruáló játék

Az építés, konstruálás közben átéli az alkotás örömét, fejlődik kreativitása. Megismeri a tervezést, szerkesztést, közben fejlődik megfigyelőképessége, gondolkodása.

Az építés, konstruálás elősegíti a szem-kéz koordináció kialakulását.

Az építő játék az eszközök, és anyagok változatosságát igényli.

Szerepjáték

Nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőségeket nyújtó játékfajta, amely a gyakorló játék keretei között bontakozik ki, és fejlett formáját az óvodáskor végére éri el.

A gyermekek szerepjátéka tapasztalatokat, ismereteiket és az ehhez fűződő érzelmeiket tükrözi.

A szerepjáték feltételezi a gyermek önállóságát, kezdeményező készségét. A vállalt szerepeken keresztül ábrázolják a valóság számukra lényeges mozzanatait, miközben sokoldalúan megnyilvánulnak és alakulnak a gyerekek közötti társas kapcsolatok az együttműködés, a közös tevékenység.

Barkácsolás

A játék igényéből indul ki, kötetlen, azok a gyermekek vesznek részt, akiknek szükségük van eszközökre. Időpontját is a játékhelyzet határozza meg.

Megteremtjük a feltételeket, hogy a 4-6-7 éves gyermekek játékidőben bármikor barkácsolhassanak. Gondoskodunk a megfelelő helyről, anyagokról és a gyermekek számára megfelelő szerszámokról.

Dramatizálás, bábozás

A szerepjátékot gazdagítja, ha a gyermekek irodalmi élményeiket szabadon választott, kötetlen módon dramatizálják. Ennek első feltétele, hogy az irodalmi alkotások érzelmileg megragadják a gyermeket. A dramatizáláshoz gondoskodunk különféle eszközökről, jelmezekről, a különböző szerepeket jelző kellékekről.

Szabadban történő játék

Az udvari környezet, a kiránduló helyek a sajátos lehetőségeikkel örömteli tevékenységek sokaságát biztosítják. Az idő és az eszköz biztosítása itt is nagyon fontos.

Környezettudatos magatartás, viselkedés kialakítása, veszélyhelyzetek felismerése, szabályok betartása, önmaguk és mások testi épségének óvásához járul hozzá.

Az óvodapedagógus feladata:

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a támogató, serkentő, ösztönző magatartásával éri el.

- Teremtse meg az alapvető feltételeket, amelyek hatással vannak a játékra (hely, idő, eszköz, nyugodt légkör).
- Tapasztalatszerzés, élményszerzési lehetőségekkel
- Az élmény legyen egyéni, családból, környezetből hozott, vagy óvodai társakkal átélt.
- A dramatikus játékoknál a gyermekek tapasztalataira építsen.
- Biztosítsa, hogy a gyermekek saját elgondolásaikat valósítsák meg a játékban, hogy fantáziájuk, hangulataik, érzelmeik szabadon megnyilvánulhassanak.
- A segítség módját és mértékét mindig a konkrét játékhelyzetnek, a csoport és az adott gyermek fejlettségének megfelelően alkalmazza.
- Tartsa természetesnek, hogy a gyermekek játékának színvonala különböző.
- Igazodjék az adott fejlettségi szinthez, de segítse elő, hogy a gyermekek magasabb szintre jussanak.
- Figyelje meg a gyermekek játékát és használja fel saját nevelési céljai elérése érdekében.
- Ismerje a gyermekek érdeklődési körét, tapasztalatait, élményeit, a játék jellemzőit.
- Tartsa lényegesnek, hogy a közös játékban a gyermekek érdeklődéssel, aktivitással, igazi játékkedvvel vegyenek részt, hogy minden gyermek szabadon és minél elmélyültebben játsszon.
- Az óvodapedagógus úgy tekintse a játékot, mint a nevelési célok elérésének legfőbb eszközét.
- A játék során soha ne hagyja felügyelet nélkül a gyermekeket

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Nagyobb ügyességet vagy szellemi erőfeszítést igénylő játékokat is választhatnak.
- Bonyolultabb játékszabályokat is megtanulnak.
- Figyelmeztetik egymást a játékok szabályainak betartására.
- Épít, konstruál különböző eszközökből, játékokból.
- A konstruáló játékokat gyakran kapcsolják a szerepjátékhoz, az élethelyzetek reprodukálása közben szerelnek, építenek, szerkesztenek, vagy a létrehozott alkotás hatására képzelik bele magukat különböző élethelyzetekbe.

- Elfogadják egymás elgondolásait, tevékenységük logikáját.
- Szívesen játszik társaival, képes a szerepek elosztására és a szabályok felállítására.
- Örömmel és bátran válogat játékeszközök és tevékenységek között.
- Képes játéktevékenységük kezdeményezésére, megszervezésére.
- Alkalmazkodik a játék szabályaihoz, le tud mondani egy-egy kedves játékszerről.
- Játékelemekből tud építeni, képes bonyolultabb alkotások létrehozására, saját ötletei alapján.
- Önálló a játék tervezésében, szerepek kiválasztásában, a játékszerek megválogatásában, a szabályok betartásában, a már nem használt eszközök összerakásában.
- Játzócsoporthoz tagjai között tartós és szoros kapcsolat alakul ki.
- Szívesen, bátran bábozik
- Szívesen vesz részt a szabályjátékokban, a szabályokat betartja, vereségeit, győzelmeit elfogadja.
- A játékeszközökre vigyáz.
- Fel tudja dolgozni siker és kudarccélményeit.

Verselés, mesélés

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mesélésre, verselésre, mondókázásra. A mese és a vers örömforrás-derű esztétika, társas élmény, nyelv/gondolat-, amely nagy belső energiákat mozgósít.

A mese-vers a gyerekek számára nagyon fontos élményforrás, egész nap helyet kapnak az óvodai életben, amikor a gyerekek kedve és igénye van rá. A ráhangolódást az állandó, meghitt hely (mesesarok) segítségével érjük el. Tudatos meseválasztással fokozatosan szoktatjuk rá őket a figyelmes, csendes mesehallgatásra. A mesehallgatás, a versmondás, a bábszínház, a dramatizált mese azon túl, hogy hozzájárul a gyerekek jó közérzetéhez, az anyanyelvi nevelés semmi mással nem pótolható lehetősége. Olyan beszédhelyzet, amely erős, tartós, önkéntelen figyelmet vált ki. A mese, vers, a dal a nyelv legszebb területe, átalakul a gyerekek készen kapott, szép szöveget hallanak.

Különös figyelmet fordítunk a beszédhibás gyerekekre, az enyhébb hibákat utánzásra építve javítjuk. (Légzésgyakorlatok, ajak, nyelvtorna, játékos hangutánzások.) Megtanultunk néhány légzéstechnikát, ajak-arcizomerősítő gyakorlatot, – ezzel segítjük a logopédus munkáját, aki hetente egy alkalommal tartja a speciális beszédfejlesztő foglalkozásokat.

A népmesék ékes, kifejező nyelvezete a mondókák, versek ismételtetése jó alkalom a nyelv gyakorlására, javítására, a beszédgátlás oldására.

A mese és versmondást a spontán adódó helyzetekre, a kedvező körülmények tudatos kiváráására, előidézésére építjük.

A legkisebbek első igazi irodalmi élményei az ölbéli játékokhoz, népi mondókákhoz kapcsolódnak. A felnőtt ölben átélt élmény (hőcögtető, hintáztató, tapsoltató), közvetlen testi kontaktust és teljes biztonságérzetet teremt. A gyerekekkel együtt sokszor ismétljük az állathívogatókat, altatókat, mondókákat, kiszámolókat. Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan rászoktatjuk a gyerekeket a hosszabb és bonyolultabb mese figyelmes végig hallgatására. Rövid improvizált jelenetek bemutatásával megismertetjük a bábokat. Párbeszéd formájában előadott jelenetek időtartamát és az abban szereplő bábok számát fokozatosan növeljük. Elalvás előtt olyan meséket választunk, amelynek cselekménye egyszerű, érthető. A nagyobb gyerekek igénylik és várják a bonyolultabb állatmeséket, tréfás meséket, a dramatikus és népi játékokat.

Megismertetjük a gyerekekkel a vidám, humoros verseket és a magyar népköltészeti alkotásokat. Olyan verseket, meséket választunk ki, melyek közvetítik a környezetet, az évszakok szépségét, a néphagyományokat. Közösen bábozunk, dramatizálunk, ami lehetőséget biztosít a mélyebb átélésre, az önálló szöveg- és mesemondásra. A mese- képi és konkrét formában, vagy a bábozás és dramatizálás eszközeivel feltárja a gyerekek előtt a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonyait, segítséget nyújt a megfelelő viselkedésforma kialakítására. A legnagyobb gyerekekkel megismertetünk olyan közmondásokat, amelyeket a környezetben gyakran hallanak. A délutáni pihenés alatt folytatásos mesét olvasunk a gyerekeknek és lehetőséget adunk a mese önálló befejezésére, új mesék kitalálására. Előfordul, hogy egy héten keresztül ugyanazt a mesét mondjuk, hogy a következő héten eljátszassák a gyerekek. A bábjátékban, dramatikus játékban lehetőséget kapnak szereplési vágyuk kiélésére, a szabad improvizációra.

A gyerekek beszéde és kommunikációs képessége elsődlegesen függ a családi szocializációtól, mely előnyös vagy hátrányos helyzetet teremt a gyerekek számára a közösségben.

A HH és HHH gyerekekre fordított kettős figyelem a beilleszkedés támogatása a játékban, minél több spontán párbeszédhelyzet teremt meg a célzott, tervszerű anyanyelvi fejlesztést.

A logopédussal együttműködve próbáljuk az anyanyelvi- kommunikációs nevelés területén elmaradást mutató gyerekeket felzárkóztatni.

A tevékenység célja:

- Irodalmi élmény nyújtásával a gyermekek érzelmi, esztétikai, erkölcsi, értelmi fejlődésének elősegítése.
- Az irodalmi művek iránti érdeklődés felkeltése, megszerettetése, befogadó szerepből előadói szintre való eljutás. Önkifejezés – saját vers és mesealkotása, játékos mozgásokkal, ábrázolással.
- Ráébreszt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyaira, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákra.
- A mese, vers nyelvi fordulatainak, kifejezéseinek megismertetésével, használatával a gyermekek nyelvi kifejezőképességének gyarapítása.
- Érzelmi biztonság megadása. Érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődés elősegítése, szemléletmódjának és világmésképeinek alakulása, szorongásainak oldása, az igényesen válogatott irodalmi művek által.

Az óvodapedagógus feladata:

- Teremtse meg a mindennapi mesélés lehetőségét, a hetirendben rögzített időponton túl is meséljen, verseljen, amely legyen örömforrás, élmény.
- A mesemondás alkalmait a meseshallgatásra utaló ismétlődő szokásokkal is megteremtheti, pl. párnák lerakása stb.
- Előadásmódja legyen élményszerű, emlékezetből, ritkábban könyvből olvasva, arca és hangja játékaival kísérve keltse életre a mesét.
- A gyermekek irodalmi élményeinek újra játszásához biztosítsa a bábozás, dramatizálás eszközeit, lehetőségét.
- Az irodalmi élmények feldolgozását különféle eszközök, anyagok barkácsolási lehetőség biztosításával segítse elő.
- A mesélés, verselés, mondókázás alkalmával teremtsen meghitt légkört, érzelmi biztonságot.
- A versmondásban a ritmus, a hangzás legyen az elsődleges.
- Az óvodapedagógus körültekintően alkalmazza a szókincsfejlesztésben, a nyelvhelyességi hibák javítását.
- Segítse a beszédtechnikai akadályok javítását a verseléssel, mondókázással.
- Változatos módon állítsa össze az irodalmi anyagot, melynek gerincét a magyar népmesekincs, a klasszikus és kortárs irodalmi művek adják.

- A kiválasztásban érvényesüljön az időszerűség és a helyi adottságok.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik, figyelmesen, csendben hallgatják végig a mesét.
- Viselkedésükön, tekintetükön látszanak a belső képzeleti képek készítésének jelei.
- Játék közben környezetük vagy a természet jelenségeire alkalomszerűen felidéznek odaillő szövegeket, rigmusokat mondogatnak.
- Várják, kérik az elhangzott vers, mondóka ismétlését, önállóan is verselnek.
- Fel tudják idézni a cselekmény egy-egy mozzanatát.
- A folytatásos mesék, versek meseregények szálait össze tudják kötni, vannak kedvenc mesehőseik, a vele történt dolgokat beleviszik játékukba.
- A meséskönyvek képeit önállóan nézegetik, a képek alapján felismerik kedvenc meséiket.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„A gyermek a zene hatására érzelmileg kiegyensúlyozottá válik. A huzamosabb ideig tartó énekes, dalos játék pozitív érzelmi hatású, feloldja a belső feszültséget. A gyermek hangulatát sokféleképpen befolyásolja a zenehallgatás: érzelmileg megnyugtatja, fellelkesíti. A dal különböző (szomorú, vidám, tréfás, meghatott) érzelmeket kelt, ami által a gyermek érzelmvilága színesebbé, változatosabbá és elmélyültebbé válik. Játék közben a gyermek biztonságérzete erősödik, alkalmazkodóképessége fejlődik. Megtanulja és természetesnek tartja játék közben mimikával, gesztussal kifejezni érzéseit, a zenei kreativitás fejlesztése, mozgás, rögtönzés zenére, dallam, ritmus variációk kitalálásának ösztönzése az önkifejezés újabb csatornáját nyitja meg a gyerekek előtt. Szerepvállaláskor a lényeges mozdulatokat kiemeli, önmaga formálja meg és megérzi azok humoros vagy groteszk jellegét.

A gyermek társas kapcsolatai játék közben változnak: társait mind jobban igényli, bátran közeledik hozzájuk, elfogadja őket és teljesíti kívánságaikat. A néphagyományok ápolása ebben az életkorban kétszeresen indokolt. Egyrészt mert a gyermek ugyanolyan észrevétlenül tanulja meg a mondókákat és a gyermekdalokat, mint az anyanyelvét. Másrészt, mert a néphagyomány a zenét a szöveg és dallam tökéletes egységében tárja a beszélni tanuló

gyermek elé. A sok egyszerű mondóka és dal a nép ajkán évezredek óta csiszolódik, fejlődik.”
(Forrai Katalin: Ének az óvodában)

A zene, az ének második anyanyelvünk. Ha átöleli mindennapjainkat, képes felkelteni és fokozni az aktivitást, szabályozni a feszültséget.

Mobilizálja a legkülönbözőbb érzelmeket, serkenti a képzeletet, emlékezetet, befolyásolja a közérzetet, alakítja a viselkedést.

Jelentős az esztétikai hatása.

Én erőt ad, az átélhető öröm élményével vesz körül.

Hangot, „művet” alkotni, énekelni, hangszeren játszani, improvizálni, valamint kötetlen formában kifejezni a gyermeknek önmagát nagyszerű lehetőség, remek élmény.

Cél:

- közös éneklés-közös énekes - játék örömeinek megéreztetése,
- a zene iránti érdeklődés felkeltése, zenei ízlésük formálása, esztétikai fogékonyságuk növelése,
- ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok, igényesen válogatott kortárs zenei alkotások által fejleszteni a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, mozgáskultúráját,
- elősegíteni az óvodai életkorhoz igazodó hagyományápolás gyakorlatának kialakulását,
- az óvodás gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve a népi játékkincsünk, gyermekjátékdalok segítségével a gyermekek tánc kultúrájának fejlesztése,
- a zenei anyanyelv megalapozása

Az óvodapedagógus feladata:

- Tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztőhatások megszervezése.
- Népdalok, gyermek- néptáncok és népi játékok megismertetésével segítse a hagyományok továbbélését, a gyermekek mozgáskultúrájának fejlődését.
- A zene, az éneklés tegye színessé a mindennapokat, emelje az ünnepek hangulatát.
- Zenei fogékonyságuk alakítása, fejlesztése az életkori sajátosságok figyelembevételével.
- A zenei anyagok kiválasztásánál a nemzeti, etnikai (migráns) gyerekek hovatartozásának figyelembevétele.
- A környezet hangjainak, zörejeinek megfigyelése, éneklési kedvük zenei érdeklődésük felkeltése, ritmusérzékük fejlesztése, mozgáskultúrájuk formálása.

A zene és az anyanyelvi nevelés

A zenének az anyanyelvi nevelésben meghatározott helye van:

- a gyermek-és népdalokat a gyermekek nyelvi ismereteinek figyelembevételével választjuk ki,
- a kiejtés gyakorlását a mondókák, körjátékok elősegítik,
- a körjátékoknak fontos funkciójuk van a szerepváltás gyakorlásában
- éneklés-mondókázás közben ismétlik az óvónők jól artikulált kiejtését, tiszta énekét,
- az ünnepek alkalmával megismert gyermek-és népdalok hozzájárulnak az ünnepi hangulathoz, segítenek megoldani a nyelvi követelményeket, különösen a produktív beszéd közben használt szókincs bővítésével.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A mondókákat és dalokat tisztán, szép szövegkiejtéssel tudják énekelni,
- A mondókákat az egyenletes lüktetést kiemelve, a magyar beszéd ritmusa szerint mondják.
- Felismerik a magas-mély hang, a halk- hangos közötti különbséget.
- Képesek dallam motívumok elbújtatására, felismerik a dallamot dúdolásról, hangszerről.
- Különbséget tudnak tenni a környezet, a tárgyak zajai, zörejei között.
- Biztonsággal emelik ki a dalok, mondókák ritmusát, szöveges motívumokat visszatapsolnak.
- Tudnak mozogni, énekelni gyorsan és lassan, egyöntetűen járnak körbe.
- Egyszerű játékos táncmozgásokat esztétikusan, kedvvel végeznek.
- Biztonsággal használják a gyermekhangszereket.
- Képesek dallamok felismerésére dúdolás, alapján.
- Megjelenik a gyermek mozgásában a zene lüktetése, tükröződik vizuális megnyilvánulásában a zene hangulata.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A vizuális tevékenység összetett, sokszínű komplex nevelési és művészeti terület. Beletartozik a rajzolás, mintázás, építés, festés, konstruálás, kézi munka, modellezés, kézművesség, az esztétikus környezetalakítás, a népművészeti elemekkel és műalkotásokkal, nemzeti szimbólumokkal való ismerkedés. A tevékenység örömet tarjuk fontosnak, ezért a rajzolási

igény kialakítására törekszünk. Számunkra fontos, hogy a gyermek önmaga találja ki és valósítsa meg elképzeléseit, csak akkor nyújtunk ehhez segítséget, ha ezt a gyermek igényli. Az átélt élmények és a természet látványának felelevenítésével felkeltjük a gyermekek tevékenységi vágyát. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül, alkotókedvét nem szoríthatjuk szűk időkeretbe. A hét minden napja szükséges ahhoz, hogy a gyermek a tevékenység gazdagságáért, sokszínűségéért, önmaga belső látásmódja kifejezéséért vegyen részt a tevékenységben.

A mikrocsoportos foglalkozások beépülnek a játékidőbe, gyakran ezekből alakulnak ki a több műveltségi területet is átfogó komplex tevékenységek. Minden csoportszobában biztosítjuk a vizuális tevékenységekhez szükséges eszközöket, anyagokat, melyhez a gyermek bármikor hozzáférhet. Az IKT eszközök használatát az óvodai csoportban a gyermekek érdeklődése, kíváncsisága alapozza meg. A gyermekek alkotásai az öltözőkben kerülnek kiállításra.

A tevékenység célja:

- a gyermekek közötti ábrázolásbéli különbségek szem előtt tartása,
- az ábrázolás különböző fajtái a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel a gyermeki személyiség fejlesztésének fontos eszköze,
- a gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül, fontos az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására,
- az egész nap folyamán biztosítjuk az ábrázolás különféle technikáinak és eszközeinek használati lehetőségét.
- téri, formai és színeképzetek kialakítása,
- a természet színeire, formáira való rácsodálkozással, műalkotások nézegetésével a szépség iránti vonzódás és értékelő képesség kialakítása,

Az óvodapedagógus feladata:

- Teremtse meg a feltételeket a gyermekek kifejező nyelvének, ábrázoló és konstruáló képességének fejlődéséhez.
- Fejlessze képi gondolkodásukat.
- Keltse fel a gyerekekben az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenység vágyát, juttassa a gyerekeket az alkotás öröméhez.

- Segítse a kezdeményező, kreatív magatartás érvényre jutását.
- Teremtse meg a szabadidős, illetve a foglalkozás tárgyi, hangulati feltételit.
- Irányításában mindig igazodjon az egyes gyerekek fejlettségi szintjéhez, vegye figyelembe a váratlan helyzeteket.
- Teremtsen alkalmat arra, hogy a gyermekek egymás munkáját is megnézhessék, véleményt mondhassanak.
- Tevékenység közben adhassanak egymásnak tanácsot, legyenek egymás segítségére.
- Gondoskodják minden gyermek munkájának folyamatos bemutatásáról a szülők által látható helyen is.(öltöző, esetleg folyosó)
- Biztosítsa a lehetőséget, hogy minden nap játékidőben is ábrázoljanak kedvük szerint, gyakorolják a jól ismert technikákat.
- A rajzolás, építés lehetőségét már a beszoktatás idején kínálja fel.
- Új technikák bemutatásával tegye vonzóvá a vizuális nevelést.
- Az óvodapedagógus tartsa szem előtt, hogy maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, nem a mű, nem az eredmény.
- A gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatása.
- Tehetségek felismerése, támogatása, bátorítása

A téma és a technika választásánál figyelembe vesszük az aktuális ünnepeinket, jeles napjainkat, az évszakok és a természet adta lehetőségeket.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Színhasználatukban érvényesítik a kedvelt színeiket.
- Formalításuk változatos, emberábrázolásaikban megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével.
- Szóbeli véleményt nyilvánítanak önmaguk és egymás munkáiról, esetlegesen műalkotásokról véleményt alkotnak.
- Tudnak formákat mintázni elképzeléseik alapján, megfigyeléseik felhasználásával.
- Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat (nyírás, hajtogatás, varrás stb.).

Mozgás

A mozgás az óvodáskorú gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája, a személyiség valamennyi szegmensét fejleszti. Sokrétű tevékenység- és feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi. Óvodánkban biztosítjuk a rendszeres és sokoldalú mozgást, mozgásos játékokat, hetente egy alkalommal az ovi-focit.

A játékos mozgásokat teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján a gyermeki szükségletek és egyéni képességek figyelembe vételével biztosítjuk.

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és testi képességeit, mint az erő, ügyesség gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához. Fontos szerepük van az egészség megóvásában, megőrzésében. Befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, ellenálló- és teherbíró képességét. Kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek egészséges fejlődése érdekében teremtse meg azokat a feltételeket, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, növelik a szervezet teherbíró, ellenálló és alkalmazkodóképességét.
- Építsen a gyermekek mozgástapasztalatára, játékos kedvére.
- Tartsa szem előtt, hogy a testnevelés legértékesebb anyagai a játékok.
- Törekedjen a kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- Alkalmazkodjon a gyerekek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségi szintjükhöz, teherbíráshoz.
- Tartsa fontos feladatnak a fizikai állóképesség fejlesztését, az önértékelés és önbizalom fejlesztését.
- Kapjon kiemelt figyelmet a testséma fejlesztése, (testfogalom kialakítása, testrészek ismerete stb.).
- A mozgással kapcsolatos és a mozgáshoz kapcsolható szókészlet bővítése.

A mozgás fejlesztésére az óvodapedagógus a következő lehetőségeket biztosítja:

- a gyermekek kötetlen, motivált szabad tevékenysége rugalmasan az időjárási feltételeknek megfelelően,
- a mindennapos testnevelés, mozgás,
- a kötelező testnevelés foglalkozások.

A kötelező testnevelés foglalkozások anyagát a „Mozgásfejlesztés az óvodában” című kézikönyvből, valamint különféle segédkönyvekből merítjük. A fentieknek megfelelően a 4-5 éveseknél a testséma fejlesztésből az „oldalosság” kap kiemelt szerepet. A mozgásfejlesztésben előtérbe kerülnek az egyensúlygyakorlatok, koordinációt fejlesztő gyakorlatok és a tér mozgásos megismerése.

Az 5-6-7 éveseknél már kiemelt hangsúlyt kap a finommozgás, az észlelés, a mozgás közbeni alakítás és forma állandóság fejlesztése is.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Legyen képes babzsákkal a fején egyensúlyozó járásra vízszintes padon.
- Tudjon rövidebb távon egyenletes iramban futni.
- Versenyjátékokban tartsa be a szabályokat.
- Tudjon ütemtartással járni.
- Tudjon labdát vezetni.
- Tudjon egykezes felső dobással célba dobni.
- Tudjon gurulóátfordulást végrehajtani előre.
- Szeressen mozogni, kitartó a mozgásos játékokban.
- Tudjon néhány mozgásos játékot, (futó, fogójáték) irányítás nélkül játszani.
- Tudjon a térben tájékozódni, ismerje az irányokat.

A külső világ tevékeny megismerése

A tevékenység célja, hogy a gyerekek minél több ismeretet, tapasztalatot szerezzenek szűkebb-tágabb természeti – emberi – tárgyi környezetükről, alapvető mennyiségi és formai összefüggéseiről, megalapozódjon környezetvédő szemléletük. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz megtanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek nyitottságára építve segítjük, hogy tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje, becsülje azt.

Ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét, a közösséghez tartozás élményét, a nemzeti a családi és a tárgyi kultúra értékeit. A nevelőmunkát jellemezze a szülőföldhöz, az ott élő emberekhez, a hazai tájhoz, a helyi hagyományokhoz, szokásokhoz való kötődés.

A gyermekek minél több tapasztalatot (mozgásos, érzékszervi) szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből, életkoruknak megfelelő szinten, ezáltal teljes biztonságban tájékozódjanak és igazodjanak el környezetükben.

A gyermekek fejlődésével a környezet megismerésének témái bővülnek, tartalmuk mélyül.

A 3-4 évesek elsősorban a közvetlen környezetükből szerzik tapasztalataikat, ismereteiket. Később tágul a megismerhető világ (óvodán, városon kívüli környezet).

A környezet megismerés tartalma néhány téma köré csoportosítható

- **társadalmi környezet:** család, tagjai együttélése, óvoda, felnőttek munkája, környezet tárgyai, eszközei, anyagai, színei, lakóhely, közlekedési eszközök, közlekedés szabályai,
- **természeti környezet:** évszakok, növények, állatok, élőhelyek, élettelen természeti környezet, kőzetek, levegő, víz, tűz, föld,
- **környezetvédelem, természetvédelem:** a környezetvédelem jeles napjai, környezettudatos vásárlás, szelektív hulladékgyűjtés.

Feladat:

- A környezet megismerésére nevelés életkornak megfelelő tartalmának közvetítése.
- A környezet tevékeny megismeréséhez szükséges feltételek biztosítása.
- A fenntartható fejlődés érdekében környezettudatos magatartás kialakítása, környezetért felelős életvitel.
- Pozitív érzelmi viszony a környezethez.
- Értékeink megismertetése, a szülőföld, az itt élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok ápolása, népi mesterségek megismerése.
- A napi életet átható környezettudatos nevelői magatartás.
- Megalapozza a természet szeretetét, a természet tisztaságának, szépségének védelmét.
- Kirándulások alkalmával felhívja a gyerekek figyelmét, hogy viselkedésükkel ne zavarják az élővilág nyugalma, ne szemeteljenek, és a természetből csak azt hozzák el, amit a természet elengedett.

- Felhívja a figyelmet a környezetszennyezés romboló hatására, rámutat a megelőzés fontosságára.
- Bevonja a gyermekeket a szelektív hulladékgyűjtésbe.
- Észreveteti a természet folyamatos változását.
- Épít a gyermekek egyéni élményeire, tapasztalataira.
- Segíti a gyermeki döntésképesség alakulását, az önálló véleményalakítását.
- Tapasztalatszerzési lehetőséget biztosít a természetben és a társadalmi környezetben.
- Szervezett tevékenységeit lehetőség szerint a szabad természetben szervezi.
- Egyszerű kísérleteket végez a gyermekekkel.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek ismerik közvetlen környezetük személyeit, tárgyait, anyagait.
- Ismernek több növényt és állatot.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között.
- Pozitív a viszonyuk a környezethez.
- A környezetvédő magatartás szokásai megalapozottak.
- Megfigyelőképességük fejlődött.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, családjáról, környezetéről: tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását; felismeri a napszakokat, különbséget tud tenni az évszakok között; ismeri, és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében lévő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét.
- Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Tárgyak, jelenségek között alapvető összefüggéseket felismer.
- Ismeri a környezetében lévő néhány intézmény (iskola, orvosi rendelő, posta) rendeltetését.
- Alapvető összefüggéseket felismer.
- Igényévé válik a természet megóvása.
- Figyel közvetlen környezete tisztaságára, nem szemetel, szereti és tiszteli a természetet.

- Ismereteit képes alkalmazni.

Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés

A környezet tevékeny megismerése folyamán bővülnek a gyermekek ismeretei, felfedeznek ok- okozati összefüggéseket, a rész-egész viszonyait, matematikai tapasztalatokat szereznek és bővül szókincsük.

Az alapvető mennyiségi és formai összefüggések felismerésének segítése, a matematikai tapasztalatszerzés természetes környezetben a legeredményesebb.

A környezet mennyiségi, formai összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása során a mozgás, a játékokkal való manipuláció, a sok és változatos konkrét érzékszervi- mozgásos élmény az elsődleges.

Az óvodai tevékenységek, a séta, a kirándulás sokféle lehetőséget biztosítanak számunkra a gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltésére.

Mindig a tevékenység öröme az elsődleges majd követi a képi és a szóbeli megfogalmazás.

A gyermekek a játék, a környezetben végzett megfigyelések, tevékenységek alkalmával felfedezik a tárgyak, személyek közötti hasonlóságokat, különbözőségeket, megismerik tulajdonságaikat.

Összehasonlítanak, szétválogatnak, sorba rendeznek különböző szempontok szerint. Becsléssel, párosítással, méréssel tapasztalatot szereznek a relációkkal kapcsolatban.

Az építés, a különböző síkbeli alkotások létrehozása során a gyerekek formafelismerése fejlődik.

A tükörrel való játék, tükör előtti mozgás segíti a téri percepció fejlődését, a testséma kialakulását, mely alapja a téri tájékozódásnak.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, megtapasztaltatása.
- Sokféle tevékenység lehetőségének biztosítása a tapasztalatszerzésre.
- A logikus gondolkodás megalapozása.
- A gyermek spontán megszerzett matematikai tapasztalatainak rendezése.
- A mindennapi élethez igazodó alapvető matematikai összefüggések megismertetése.

- Élethelyzetek, eszközök, és tevékenységek biztosítása, amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését, és természetes élethelyzetekben teszik lehetővé számukra matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.
- A matematikai képességek fejlesztését többnyire játékosan, játékba építetten valósítja meg.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Képesek halmazokat tulajdonságuk szerint csoportosítani, sorba rendezni, mennyiségeket összemérni.
- Felismerik az alapformákat.
- Halmazok elrendezésével képesek több, kevesebb, ugyanannyi létrehozására,
- Tízes számkörben számlálnak.
- Ismerik, megértik a relációs fogalmakat.
- Az irányokat megkülönböztetik, megnevezik.
- Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

Munka jellegű tevékenységek

Az életre való felkészítés nem nélkülözheti a munkatevékenység lehetőségeinek kiaknázását. A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, nem is választható szét a játék és munkatevékenység. A természeti és társadalmi környezet megismertetése, a gyermeki világkép formálása úgy lehetséges, ha a gyermek aktív, tevékeny részese a tapasztalatszerzésnek, ha ismereteit alkalmazhatja, gyakorolhatja. Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyerekek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani. A gyermek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekszünk felhasználni. A gyermek éppúgy élvez a munkatevékenységeket, mint a játékot. A munkavégzés során spontán beszéd szituáció gyakorlásával különböző beszédformák jelennek meg (készítés, kérdés, buzdítás, dicséret). Megjelennek a munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések verbális kifejezései.

Célja:

A sokféle, változatos munkajellegű tevékenységek során olyan készségek, tulajdonságok, szokások alakuljanak ki, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek környezethez való viszonyát, közösségi kapcsolatát és kötelességtudatát.

Feladata:

Feladatunk az önállóan is végezhető munkalehetőségek biztosítása. A munkavégzés ne időszakonkénti, hanem rendszeres, folyamatos tevékenység legyen, ami beépül az óvodai mindennapokba. A munka megosztása során fontos feladatnak tartjuk, hogy a gyerekek megtanuljanak önállóan dönteni, a feladatokat egymás között megosztani. A nemek társadalmi egyenlőségét oly módon segítjük elő, hogy valamennyi munka jellegű tevékenységet a lányok és a fiúk egyaránt gyakorolhatják. Tudatosítjuk bennük, hogy elvégzett munkájukért felelősséggel tartoznak, tudják értékelni annak eredményét.

Munkajellegű tevékenységek az óvodában**1. Önkiszolgálás**

A gyermek szükségleteivel összefüggő feladatokkal (öltözködés, mosakodás, étkezés), azok sorrendjével a felnőtt segítségével ismerkedik meg.

2. Naposi munka:

A gyermekek fejlettségétől függően vezetjük be, és fokozatosan bővítjük. Az önkiszolgálással kapcsolatos munkaszokások begyakorlása után válik egyre tudatosabbá és örömtelibb tevékenységgé.

3. Az alkalmoszerű munka és megbízások:

A nap folyamán gyakori elemei a gyermekek tevékenységének. Ezek körét mindig meghatározza a gyermekek fejlettsége, személyisége, a környezeti adottságok, melyek a gyermeki önállóság kialakulását elősegítik.

4. Növény- és állatgondozás:

A környező világ megismerésének egyik része a növények és állatok fejlődésével, gondozásával, védésével való ismerkedés. Sok lehetőség adott óvodán kívül és belül ezeknek a tevékenységeknek a végzésére.

Óvodán kívül: - növénytermesztés,
- állattenyésztés.

Óvodán belül: - élősarok gondozása,
- akvárium állatainak gondozása,
- téli madáretetés.

5. Környezet rendjének megőrzése:

Az óvoda belső környezetének, udvarának ápolása, védele. Alkalmanként környezetszépítő munka végzése. Fontos, hogy a feladatok elvégzéséhez nyugodt légkört, gyakorlási lehetőséget, biztonságos munkaeszközöket, időt és helyet, különböző munkafajtákat biztosítsunk. Az egyéni és közös munkavégzést mindig az értékelés valamelyik formája követi: önértékelés, egymás értékelése, óvónő értékelése.

Javasolt évszakok szerinti munkatevékenységek:

Őszi:

- termések, falevelek összegyűjtése,
- akvárium lakóinak gondozása,
- csoportszoba dekorálása évszakoknak megfelelően,
- az udvar folyamatos takarítása, tisztán tartása,
- zöldségfélék, virágok, gyümölcsök magvainak gyűjtése,
- természetsarok készítése.

Téli:

- természetsarok gondozása,
- madáretetők elhelyezése, madáreleség készítése, madarak folyamatos etetése,
- karácsonyi ajándék készítése a szülőknek és a kisebbeknek az összegyűjtött természetes anyagokból,
- a hó eltakarítása.

Tavaszi:

- a szobanövények folyamatos gondozása,
- cserepes virágok átültetése,
- tavaszra jellemző képek gyűjtése az évszaknaptárra,
- tavaszi „örjárat”.

Nyári:

- locsolás, gyomlálás,
- az udvari élet egészségesebbé, esztétikusabbá, kellemesebbé tétele
- a növényzet védelme, gondozása,
- a virágok folyamatos ápolása,
- barkácsolás nádból, kóróból, kalászosokból.

Az óvodapedagógus feladatai a munkatevékenységgel kapcsolatban:

- Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önként, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önkiszolgáló- illetve a társaiért végzett munkatevékenységet.
- Folyamatosan biztosítsa, bővítse a munkatevékenységhez szükséges, gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket.
- A munkaeszközök számára biztosítson olyan helyet, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják azokat.
- Adjon lehetőséget a gyermekeknek bármilyen, őket érdeklő munkatevékenység elvégzéséhez, még akkor is, ha a gyermek tevékenységi vágya és képességei nincsenek teljesen összhangban.
- Arra törekedjen, hogy minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek, és teljes önállósággal végezhessek azokat.
- Fontosnak tartjuk a növények és állatok gondozásával kapcsolatos tevékenységekkel, a külső környezet szépítésével összefüggő munkaszokások kialakítását.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A rájuk bízott feladatot, munkát önállóan, szívesen végzik.
- Figyelnek saját maguk és környezetük rendezettségére.
- A környezetükben lévő növényeket, állatokat óvják, gondozzák
- A munkajellegű tevékenységek gyakorisága által bizonyos cselekvések szokássá válnak.
- Megfelelő igény szint alakul ki környezetükkel kapcsolatban.

- A helyes szemét- és hulladékkezelés szokásukká válik.
- Megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát, miközben elemi fokon tapasztalatot szereznek a munkaszervezésről, célszerű sorrendjéről.
- A munka elvégzésére való törekvés által kitartóak, türelmesek lesznek, fejlődik önbizalmuk, felelősségérzetük.
- Hozzászoknak saját és társaik tevékenységének ellenőrzéséhez, értékeléséhez.
- A közösen végzett munka hozzájárul a társas kapcsolatok alakulásához.
- A tevékenységek gyakorisága, azok hatása megerősítik a gyermekekben a munka játéktól eltérő jegyeit.
- Kialakul a munkai iránti tiszteletük, megbecsülésük, és tudatosul bennük annak fontossága, hasznossága.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél: érdeklődő, érdekes tevékenységekre vágyó gyermek, aki teljes személyisége révén készen áll az iskolakezdésre.

Az óvodában a tanulás folyamatos, utánzásra alapuló spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem az egész óvodai nap folyamán természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A nevelési célok elérése érdekében sajátosan szervezett tevékenység. Az óvodai tanulás útja a játékba integrált cselekvéses tanulás, megtapasztalás.

Az óvodai tanulás elsődleges célja, az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában

- A szociális tanulás minta és modellkövetés, azonosulás során megy végbe, mely folyamatban a magatartási formákat, viselkedési szabályokat, szokásokat sajátítják el

a gyermekek. A felnőtt példájának, az idősebb csoporttársaknak és a szülői ráhatásnak igen nagy jelentősége van ebben a tanulási formában, mely körülményeket részben megismerni, részben irányítani kell az óvónőnek. Fontos módszerként kell alkalmazni a megerősítést és a korrekciót.

- A spontán tapasztalatszerzés, mint tanulási forma a gyermekeknek szinte minden tevékenységében, de elsősorban a játékban van jelen. A gazdag tapasztalatszerzéshez széleskörűen biztosítani kell a feltételeket - élmények, szabad légkör, változatos és fejlesztő hatású tárgyi környezet, támogató óvónői magatartás.
- Játékos, cselekvéses tanulás, melynek alapelve a játékosság, az élményt adó, oldott légkörben való tevékenykedés.
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelések, tapasztalatszerzések, melyek lehetőséget biztosítanak az önálló felfedezésre, a kreativitás erősítésére.
- A gyakorlati probléma megoldás.
- A kötetlen és kötött szervezeti formában az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a gyermek fejlődéséhez szükséges differenciált tevékenykedtetés feltételrendszerét.
- A megismerés folyamata a gyermekek aktivitásától és érdeklődésétől függ, ezért időkerete nem meghatározható.

Az óvodapedagógus feladata:

- Spontán és szervezett tevékenységen keresztül személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.
- Pedagógiai munkája során képes építeni a gyermekek más forrásokból szerzett tudására.
- Lehetőséget ad a megfigyelés, a tapasztalatszerzés, a felfedezés és a gyakorlat probléma, valamint a feladatmegoldás formáira.
- A tanulás folyamatában figyelembe veszi a gyermekek személyiségéből adódó másságot, különbözőséget és ennek megfelelően fejleszti őket.
- A gyermekek egyéni képességeinek megfelelően tudatosan, tervszerűen alkalmazza a differenciálás módjait, formáit.

- A fejlesztés menetét a gyermekek életkori és egyéni sajátosságaihoz igazítja, differenciált feladatadással a nehezebben, lassabban fejlődő gyermekeknek is sikerélményt igyekszik nyújtani.
- Gondot fordít a tehetséggondozásra.
- Nevelésünk fontos elve az egyéni értékek felszínre hozása, mely érdekében alkalmazza a differenciált értékelést, a pozitív megerősítést, a felzárkóztatást és a kompenzálást.
- A játékoság elvének alkalmazása a tanulás egész folyamatában.
- Kihasználja a tevékenységekben rejlő lehetőségeket, biztosítja a gyermek cselekvő aktivitását, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalást, a felfedezés lehetőségét.
- Az önálló tapasztalatszerzéshez - a játékhoz és egyéb tevékenységekhez - az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket biztosít.
- Ismerje, és a gyermekek fejlettségének megfelelően alkalmazza a tevékenységek szervezéséhez szükséges módszereket, eljárásokat.
- Alkalmazott pedagógiai módszerei a tanulás, kompetenciafejlesztés eredményességét segítik.
- A gyermekeket önálló gondolkodásra, a megszerzett ismeretek alkalmazására nevelje.
- Az elméleti ismeretanyagot felhasználja a különböző óvodai tevékenységek során.
- A gyermeki tevékenykedtetést, a cselekvésbe ágyazott tanulási folyamatot tartja szem előtt.
- A tevékenységek során a gyermek motiválására, aktivizálására törekszik.
- Kielégíti a gyermek megismerési vágyát, kíváncsiságát, sokoldalú érdeklődését, ha szükséges.
- IKT eszközt is használ.
- A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez biztosítja a megfelelő eszközöket és a szabad választás lehetőségét.
- Problémahelyzetek teremtése, gyermeki kompetenciák fejlesztése.
- Lehetőséget kínál a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
- A gyermek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységeket biztosít.
- Fejleszti a gyermek értelmi képességeit (érezkelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás).
- Fejleszti a gyermek önállóságát, figyelmét, kitartását, pontosságát, feladattudatát.

- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújt segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti.
- Pozitív megerősítést alkalmaz.
- Szakember útmutatásával gondoskodik a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztéséről.
- Pedagógiai gyakorlatában használja a megfigyelésen alapuló, a gyakorlatban megjelenő eredményeket.
- Tervezi és szervezi a tanulási tevékenységet.
- Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket, (helyes viselkedési normák, mintaként szolgáló cselekvések, kommunikáció, együttműködés).
- Egyéni, pozitív fejlesztő értékeléssel segíti a gyermeki személyiség kibontakoztatását.
- A gyermek előzetes élményeire, tapasztalatára építi készségfejlesztését, ismeretbővítését, ismeretének rendszerezését.
- Tanulást támogató környezetet alakít ki.

A pedagógiai munka tervezése

A tervezés tudatos és átgondolt folyamat, amelynek során számításba vesszük a gyermekek eltérő fejlődési ütemét. A tervezés során külön gondolunk a spontán gyermeki ötletekre és tapasztalatokra, melyek beépíthetők az óvodai nevelés folyamatába.

A heti tervet a csoportnaplóban rögzítjük. A tervezés éppen olyan önálló és kreatív munka, mint az anyaggyűjtés, a tevékenységek átgondolása vagy az anyag rendezése. A tervezés kiindulópontja a gyermekcsoport és azon belül az egyes gyermek. A gyermekcsoportok egy nevelési évre szóló tervét a csoportok óvodapedagógusai együttműködve készítik el. A pedagógiai ráhatások rendszerét a gyermekek egyéni adottságaihoz és egyéni fejlődési üteméhez igazodva csoportra szabottan tervezzük meg. Az értékelés a kitűzött célok, sikerkritériumok és az elért eredmények összevetésével történik.

Az óvodapedagógus feladata:

- Felhasználja a mérési és értékelési eredményeket saját pedagógiai gyakorlatában.
- A gyermeki tevékenységet, a foglalkozásokat a cél(ok)nak megfelelően, logikusan építi fel.

- Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.
- Képes önállóan, a gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezni-értékelni, és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervét elkészíteni, módosítani.
- Nevelő-fejlesztő munka tervezése.
- Hetirend és napirend összeállítása, hetiterv készítés.
- A nevelőmunka folyamatos és időszakos értékelése.
- A gyermek fejlődésének megfigyelését szolgáló feljegyzések vezetése.
- Éves munka értékelése.
- Pedagógiai munkájában érvényesüljön a tervezés, cselekvés, ellenőrzés és a beavatkozás, ennek megfelelően mindennapi tevékenysége tervszerű, logikus felépítésű.
- Tervezőmunkáját, dokumentumait az intézmény programjához igazítva készíti el a komplexitás elve alapján, azt a megvalósítás eredményességének függvényében felülvizsgálja.
- Tudatosan tervezze meg a tevékenység céljaihoz megfelelő, változatos módszereket, eszközöket, azokat az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza.
- Mindennapi munkája során tudatosan törekszik a gyermekek motiválására, aktivizálására.
- Pedagógiai céljai legyenek összhangban az alapidokumentumokkal.
- A digitális és infokommunikációs eszközöket használja célszerűen.
- Figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, ehhez igazítja a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit. Szükség esetén rugalmasan változtat előzetes tervein.
- Épít a gyermekek szükségleteire, kíváncsiságára, igyekszik fenntartani érdeklődésüket.
- A tervezés fontos követelménye, hogy az újabb tapasztalatok, ismeretek szorosan kapcsolódjanak a meglévőkhöz. Tartalmuk fokozatosan mélyüljön, bővüljön.

Gyermekek fejlődésének nyomon követése

A gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok (csoportnapló, mulasztási napló, egyéni fejlődési napló) szolgálják.

Cél:

- információ gyűjtés a gyermek személyiségfejlődéséről (bemenet),
- közös értékrend, követelményrendszer, mérőeszköz alkalmazása (DIFER)
- a nevelési eredmény és a fejlődési folyamat nyomon-követése, iskolai élet megkezdésére alkalmasság megállapítása (kimenet),
- a gyermekek érésének, folyamatos fejlődésének nyomon követése, minél teljesebb megismerése.

Alapértékként vesszük figyelembe a gyermekek saját ütemük szerinti fejlődését, önmagukhoz viszonyított fejlesztését. Szem előtt tartjuk, hogy a megfigyelések többnyire a pillanatnyi állapotot és fejlettséget mutatják, ezért a következtetések levonásakor a lehető legtöbb meghatározó okot és szempontot igyekszünk figyelembe venni.

Gyermekek fejlődésének nyomon követésére alkalmazott módszerek:

- megfigyelés (természetes környezetben, tevékenység közben, folyamatos megfigyeléssel)
- beszélgetés (természetes környezetben, nyugodt légkörben, életkori sajátosságok figyelembevételével),
- gyermekmunkák elemzése (emberrajz, esetleges feladatlapok),
- dokumentumelemzés (csoportnapló, feljegyzések, fejlesztő tevékenység).

A gyermekek személyiségének sajátosságait sokoldalúan, elsősorban a játékokon keresztül tárjuk fel.

Nevelési céljaink megvalósítása során a gyermekek fejlődését folyamatosan figyeljük, értékeljük, írásban évente kétszer rögzítjük.

Tapasztalatainkat az egyéni fejlődési naplóban rögzítjük.

Hagyományápolás, ünnepek, ünnepélyek, rendezvények

Fontos feladatunk a hagyományok, népszokások ápolása, értékeink megőrzése, továbbadása. Az ünnepek kiemelkednek az óvoda mindennapjaiból, amelyeket hosszabb előkészület vezet be - ez lehetőséget biztosít a ráhangolódásra, az érzelmi átélésre és a gazdagon motivált tevékenységekre.

Folyamatosan ünnepeljük a gyermekek életének jeles napjait: a születésnapot és a névnapot is. A halmozottan hátrányosan helyzetű gyerekek családjából hozott multikulturális tartalmak beépítése az óvodai nevelésünkbe.

Igyekszünk minél nagyobb számban bevonni a szülőket, különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeket.

Óvodánk ünnepei:

Mikulás: hagyomány, hogy ilyenkor minden csoportot meglátogat a Mikulás, akit verssel, dallal fogadnak a gyerekek.

Karácsony: az óvoda fenyőfáját a gyerekek közösen díszítik fel. A nagyobbak Betlehemes játékot adnak elő, csoportonként verssel, dallal készülünk. Egyre több csoportban a szülőkkel közösen elő karácsonyt tartunk, ilyenkor együtt készítjük a fenyőfa- díszeket, gyertyát öntünk, karácsonyi dalokat éneklünk. Az óvoda dolgozói meglepetésműsorral készülnek. Adventi vásárt is szervezünk.

Az idősek gondozóházában verssel, dallal, jelenetekkel kedveskednek a gyerekek.

Farsang: csoportonként ötletes jelmezeket, farsangi szemüvegeket készítünk, közös tréfás vetélkedőket szervezünk, mellyel a telet búcsúztatjuk. Igény szerint a szülőkkel közösen mulatozunk.

Kisze-báb égetéssel elűzzük a telet, a hideget és köszöntjük a tavaszt.

Húsvét: a hagyományok, népszokások felidézése, átélése játékos formában történik. Tojást festünk, kipróbáljuk a régi technikákat, locsolóverset mondogatunk, népi játékokat játszunk, a locsolkodó fiúknak a lányok hímestojást ajándékoznak.

Anyák napja: műsorral és saját készítésű ajándékokkal köszöntjük az édesanyákat, nagymamákat.

Óvodai búcsú: szeptembertől iskolába járó gyerekek versekkel, dalokkal búcsúznak az óvodától.

Bolhapiac: a gyerekek megunt játékainak csereberéje.

Környezetvédelmi jeles napok: az adott jeles nap jellegéből adódóan a gyerekek életkori sajátosságait, tapasztalatait figyelembe véve ünnepeljük meg azokat. Pl.: Víz Világnapja, Föld Napja, Madarak-Fák Napja, Környezetvédelmi Világnap, Takarítási Világnap, Az Állatok Világnapja.

Kirándulás: év végén valamennyi csoport kirándulást szervez pl.: a Debreceni Állatkertbe, a Bánki Tájházhhoz, a Nyíregyházi Vadasparkba.

Családi nap: Vidám összejövétel szülőkkel, gyermekekkel.

Gyermeknap: vidám, játékos vetélkedőket rendezünk az óvoda udvarán (zsákban futás, kötélhúzás, labdaversenyek stb).

Közlekedési nap: a helyes közlekedési szokások gyakorlására lehetőséget nyújtanak az évente szervezett közlekedési nap, melyeken részt vesznek a katasztrófavédelem szakemberei, illetve a mentősök, tűzoltók, rendőrök.

Nemzeti ünnepek: Megismerni a szülőföldhöz kötődő történelmi eseményeket, a nemzeti kultúra értékeit.

Az óvodapedagógus feladata:

- Az óvoda hagyományos ünnepeit előkészíti, megszervezi, lebonyolítja.
- Felkészíti a gyermekeket.
- Biztosítja az ünnephez szükséges eszközöket, dekorációt.
- Mindent megtesz az ünnep zavartalan, sikeres lebonyolításáért.
- Szervezi a születésnapok, névnapok megünneplését.
- Csoportjával saját ünnepeket, hagyományt is alakíthat, szervezhet.
- Bevonja a szülőket is az ünnep előkészületeibe, esetleges lebonyolításába.
- A gyermekek óvodai életét színesebbé, gazdagabbá teszi, biztosítja az ünnepek boldog meghitt hangulatát.
-

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Erősödik a csoport kohéziós ereje, egyre jobban átérzik az ünnep hangulatát.
- A gyermekek örömmel, várankozással telve készülnek az ünnepségekre, eseményekre.
- Erősödik aktivitásuk részvételi szándékuk.

SPECIÁLIS FELADATOK

A sajátos nevelés igényű gyermekek nevelése, habilitációs, rehabilitációs tevékenységek

Óvodánk részt vesz a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű – az egyéb pszichés fejlődés zavarral küzdő,

értelmi, beszéd fogyatékos gyermekek óvodai nevelésében, amennyiben intézményünk a kijelölt óvoda.

Óvodai nevelési programunk elkészítésekor, valamint napi munkánk során ezért figyelembe vesszük a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltakat.

Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk
- Kiemelt célunk elősegíteni e gyermekek alkalmazkodó készségének, akarat erejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket. Amennyiben a személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.
- A rehabilitációs tevékenységünket team-munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus, a gyermeket nevelő óvónők és dajkák vesznek részt.
- Rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően az óvodai pedagógiai programba, így a napi óvodai életbe beágyazottan valósulnak meg, a gyermekek szakvéleményben foglalt valós igényeihez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves „Egyéni fejlesztési terv” szerint. A team döntése szerint kerül sor egyéni kiegészítő fejlesztő, rehabilitációs, illetve terápiás foglalkozásokra.
- Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki.
- A sajátos nevelési igényű gyermekkel végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük –így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása- fejlesztésére, amit a sérült társaikkal való együttélés nyújt.
- Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek különbözőségét hangsúlyozza.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

A rehabilitáció általános célja:

- a sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása

- a sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése
- Amennyiben speciális eszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása

A habilitáció fő területei:

- a motoros készségek fejlesztése
- a beszéd-és nyelvi készségek fejlesztése.
- a szociális készségek fejlesztése
- a kognitív készségek fejlesztése
- az önellátás készségeinek fejlesztése

A habilitáció részben a többi gyermekkel végzett munka során, differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánkra vonatkozó eljárás:

- az év eleji szülői értekezleteinken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályainkról.
- Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett gyermekek esetleges problémáinak feltárására, a szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásában.
- Tájékoztatjuk a szülőket, hogy integrált nevelésben abban az esetben vehet részt gyermekük, ha optimális fejlődését ez a forma biztosítja leginkább, ezt a szakvélemény megállapítja.
- Helyhiány esetén elsőbbséget élveznek az óvodába már a sérülés megállapítása előtt felvett gyermekek. A helyhiányt az óvoda vezetője saját jogkörében írásban 8 napon belül jelzi a szakértői és rehabilitációs bizottság felé
- A gyermekek csoportba való beosztásakor tartózkodunk a sajátos nevelési igényű gyermekek elkülönítésétől. Az egy csoportban elhelyezett gyermekek irányszáma 1-2 fő, a mindenkori számot éves munkatervünk mellékleteként határozzuk meg, erről az óvodai nevelőtestület meghallgatása után, a fogyatékoság típusát, a speciális igények mértékét figyelembe véve az óvodavezető dönt.
- Abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt gyermek a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi gyermekkel való együttnevelést, ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

Gyermekvédelem

Óvodásaink eltérő szociokulturális környezetből érkeznek. Az egyéni sorsokkal való törődést fontos feladatként kezeljük.

Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése mellett kiemelt a befogadó környezet megteremtésével az előítéletek megszüntetése, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése.

Cél: a hátrányos helyzetben élő családok gyermekeinek felzárkóztatása, esélyegyenlőtlenség csökkentése. Prevenciával, folyamatos odafigyeléssel a hátrányok kompenzálása.

Alapvető gyermeki jogok biztosítása, egészséges, biztonságos környezet megteremtése a szülőkkel együttműködve.

Feladat:

- A gyermek személyiségének, emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása.
- Az óvodai nevelés során bármilyen okból tilos a hátrányos megkülönböztetés.
- Tartsuk tiszteletben a gyermek gondolati -, lelkiismereti- és vallásszabadsághoz való jogát.
- Humánus, megértő, egyéni bánásmód alkalmazása.
- A család gyermeke iránti felelősségének erősítése.
- A szociálisan hátrányos helyzetű családokban nevelkedő gyermekek óvodai felvételének biztosítása, rendszeres óvodába járásuk szorgalmazása.
- A gyermekvédelemre szoruló felmérése, bejegyzése a csoportnaplókba, a gyermekvédelmi felelős nyilvántartási füzetébe.
- Bizalmon alapuló szülő – óvodapedagógus viszony kialakítása, szükség szerint családlátogatások végzése, a veszélyeztető okok feltárása.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek személyiségfejlődésének, érzelmvilágának segítése pozitív megerősítéssel.
- A személyiségfejlődésben gátolt vagy lemaradt gyermekek a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereihez irányítása.
- A nevelési problémákkal, magatartászavarral küzdő gyermekek szüleivel folyamatos kapcsolattartás.
- A pedagógia eszközeivel helyes nevelési irányban való szemléletváltás elérése.
- Aktív együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, a jelzőrendszer hatékony működtetése.
- Információ nyújtása a rászoruló családoknak a mindenkori rendelkezésekben, törvényekben megállapított juttatásokról, lehetőségekről

A hátrányos helyzetbe sorolás szempontjai:

- akiknek alapvető szükséglet-kielégítési lehetőségei korlátozottak
- családjá, szűkebb társadalmi környezete az átlaghoz képest negatív eltérést mutat (pl. alacsony jövedelmi szint, rossz lakáskörülmények, szülők alacsony iskolázottsági, műveltségi szintje).

A veszélyeztetett nyilvántartásba vétel szempontjai:

- súlyos anyagi nehézségekhez kapcsolódó elhanyagoló nevelés, testi-lelki bántalmazás
- a családban a devianciák halmozott előfordulása (alkohol, drog, brutalitás)
- egészségügyi okok: súlyos érzékszervi károsodás, súlyos tartós betegség.

A gyermekvédelmi munka minden óvodapedagógus feladata. E munkát a gyermekvédelmi felelős koordinálja, kapcsolatot tartva az illetékes szervekkel. Városunkban gyermekvédelmi és családsegítő szolgálat működik, a felmerülő problémákat együttesen igyekszünk megoldani.

A gyermekek mulasztásával kapcsolatos szabályok:

Ha a gyermek az óvodai foglalkozásról távol marad, mulasztását igazolnia kell. A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha a gyermek a szülő írásbeli kérelmére - a házirendben meghatározottak szerint engedélyt kapott a távolmaradásra. Ha a gyermek távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan.

Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt óvodai nevelésben, és egy nevelési évben igazolatlanul öt nevelési napnál többet mulaszt az óvoda vezetője - a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban – értesíti

a) óvodás gyermek esetén a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot és a gyermekjóléti szolgálatot. Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat az óvoda bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a gyermeket veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével, a gyermek óvodába járásával kapcsolatos, továbbá a gyermek érdekeit szolgáló feladatokat.

Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt az óvodai nevelésben, és az igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a tízenegy nevelési napot, az óvoda vezetője a mulasztásról tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot. Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt az óvodai nevelésben, és igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a húsz nevelési napot, az óvoda vezetője haladéktalanul értesíti a gyermek

tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 247. § c) pontja szerinti szabálysértési tényállás megvalósulásához szükséges mulasztás mértéke az adott nevelési évben összesen az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján óvodai nevelésben részt vevő gyermek esetén tizenegy nap.

A gyermekbalesetek megelőzése

A nevelési év megkezdésekor, illetve szükség szerinti gyakorisággal (pl. kirándulás előtt) az életkoruknak és fejlettségük szintjükhöz megfelelően ismertetjük a gyermekekkel az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó szabályokat, a tilos és elvárható magatartási formákat.

Felhívjuk a figyelmüket a veszélyforrásokra. Az ismertetés tartalmát dokumentáljuk.

Az intézmény házirendjében meghatározzuk a felnőttek számára azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a gyermekek óvodában tartózkodása során szem előtt kell tartaniuk.

Az intézményi SZMSZ-ben meghatározzuk azokat a feladatokat, amelyeket a vezetőnek, az óvodapedagógusoknak illetve az alkalmazottaknak a gyermekbalesetek megelőzésében illetve baleset esetén el kell végezniük.

Óvodánk kapcsolatai más óvodákkal:

Kölcsönös tapasztalatcserékre, látogatásokra törekszünk más óvodákkal, hogy megismerjük nevelési programjukat, és a különböző nevelési módszerek megvalósításának módjait, jó gyakorlatait. Konkrét megvalósítási gyakorlatot az éves munkaterv tartalmazza.

A kiemelten tehetséges gyermek:

A tehetség korai jelei: Vannak gyerekek, akiknél már igen fiatal korban feltűnik, hogy adottságai valamilyen területen az átlagosnál lényegesen jobbak, és ehhez sokszor a kíváncsiságnak és az akaratnak szokatlan erőssége társul. Éppen ezért óvodás korban érdemes beszélni a tehetség, azaz „a tehetség ígérte” felfedezéséről, a személyiség optimális fejlesztéséről. Fontos kérdés, hogy adottságaival később hogyan tud élni a gyerek, hiszen az adottság csak egy lehetőség, amely áldássá válhat a belső erők és a környezet hatásai által. Nem szabad ugyanis a tehetség kialakulásánál figyelmen kívül hagyni, hogy az adottságok csakis a pozitív, a gyerekeknek megfelelő környezeti hatások által fejlődnek képességekké, esetleg tehetséggé.

Kiemelkedő szerepe van a családnak, az óvodának, a társaknak.

A tehetséget gyakran – tévesen – kizárólag a kiemelkedő képességűekkel azonosították. A képességek azonban bármely fontos is csak egyik összetevőjét alkotják. Ezek az összetevők, amelyek állandó kölcsönhatásban vannak, a következők:

- Átlagon felüli képességek (általános és speciális).
- Kreativitás (eredetiség, rugalmasság).

- Feladatkötelezettség (kíváncsiság, érdeklődés, szorgalom, kitartás).

Tehetségre utaló jegyek az óvoda gyakorlatában: Az óvoda a maga kiegyensúlyozott légkörével, változatos, kötetlen lehetőségeivel akarva akaratlanul felszínre hozza a többlet teljesítő gyerek adottságait, képességeit.

Fontos szem előtt tartanunk, hogy az óvodás életkorban nem a tehetség diagnosztizálására kell törekednünk, hanem a lehetőségeket kell észre vennünk. Nem mérésekkel kell a gyerekek adottságait feltérképeznünk, hanem a hétköznapok során gyakorlattá vált megfigyeléseket kell a tehetség lehetséges jegyeinek szempontjából rendezni. Amit tapasztalunk nem biztos, hogy többlet képesség. Lehet, hogy csak a gyermek gondolkodásának fejlődési üteme gyorsabb.

Az óvodapedagógusi feladatok, a tehetség felismerésekor:

- Továbbra is bátorító felnőttként viselkedik, beszélget a szülővel, tanáccsal, ötlettel látja el, biztatja, meggyőzi,
- Lehetőséget ad a gyermeknek a tehetsége gyakorlására, fejleszti a gyermeket,
- Tájékoztatja a következő intézményt a gyermekkel kapcsolatos felfedezéséről.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

Az óvodánk a pedagógiai program megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre. Óvodánkban tilos a jogellenes elkülönítés minden formája. Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesítjük különösen

- a) az óvodai nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározásakor, a felvételi kérelmek elbírálásánál
 - b) az óvodai szabályrendszer megállapítása és a követelménytámasztás során
 - c) a teljesítmények értékelésénél
 - d) az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során
 - e) a különböző juttatásokhoz való hozzáférés során
 - f) az óvodai nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során
- Intézményünk éves munkatervében tervezi az esélyegyenlőségi terv megvalósítását segítő konkrét feladatokat, melyben jelöli a felelősöket és a határidőket. Év végi beszámolójában pedig értékeli azok megvalósulását, a szükséges korrekciókat megteszi.

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

1. Az óvodába járó gyermekek szocio-kulturális környezete nagymértékben megváltozik,
2. A program beválásának eredményvizsgálatai szükségessé teszik a program módosítását,
3. A mindenkori törvényi előírások megváltozása.

Előírás a programmódosítás kezdeményezésére:

- A nevelőtestület 50 %+1 fő írásbeli előterjesztést tesz az intézmény vezetőségének
- A nevelőtestület határozatba foglalja a programban végrehajtott módosításokat.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. A Vámospércsi Napköziotthonos Óvoda helyi nevelési programja, 1998. Készítette: az óvoda nevelőtestülete.
2. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja. SEMIC INTERPRINT Kft. 1996.
3. Az óvodai nevelés programja. 1989.
4. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja 2013
5. Óvodai nevelés országos alapprogramja 2018
6. Deliné Fráter Katalin: Lépésről – Lépésre. Hajdúböszörmény, 1997.
7. Dr. Tótszóllósné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában. Bp I. FER-CO Kft. és a Váci Ofszet Kft. 1994.
8. Fábián Katalin: Tevékenységközpontú óvodai nevelési program
9. Forrai Katalin: Ének az óvodában. EDITINO MUSICA Bp. 1974.
10. Kovács György – Bakos Éva: Játék az óvodában. Debrecen, 1995.
11. Négyszínvirág, 1998.
12. Porkolábné dr. Balogh Katalin – Dr. Pál Judit – Pintér Éva – Szaitzné Gregorits Anna: Komplex prevenciós óvodai program. Bp. 1996.
13. Porkolábné dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában. Alex-typó Bp. 1992.
14. Zilahi Józsefné – Stöcker Károlyné – Dr. Ráczné Dr. Főző Klára: Óvodai nevelés játékkal, mesével. Bp. 1997. Eötvös könyvkiadó.
15. Zilahi Józsefné: Mese – vers az óvodában I. Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994.

1 SZ. MELLÉKLET

Vámospercsi Óvoda és Mini Bölcsőde

Felszerelés és eszközjegyzék

Helyiség megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Csoportszoba	10	megfelelő
Tornaszoba	1	megfelelő
Logopédiai foglalkoztató	1	megfelelő
Egyéni fejlesztőszoba	1	megfelelő
Játszóudvar	3	megfelelő
Óvodavezetői iroda	1	megfelelő
Óvodavezető-helyettesi iroda	0	
Nevelőtestületi szoba	1	megfelelő
Orvosi szoba	-	
Gyermeköltöző	10	megfelelő
Gyermekmosdó	10	megfelelő
Felnőtt öltöző	2	megfelelő
Elkülönítő szoba	-	logopédiai szoba átmeneti megoldás
Tálaló, mosogató	1	megfelelő
Felnőtt mosdó	2	megfelelő
Felnőtt WC	2	megfelelő
Raktár	1	megfelelő
Szertár	1	megfelelő
Helyiség megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Óvodai fektető	260	megfelelő
Gyermekszék	260	megfelelő
Gyermekasztal	50	megfelelő
Fényvédő függöny	ablakonként 1	megfelelő

Szőnyeg	csoportonként 2	szükség szerint esztétikai csere
Játéktartó szekrény vagy polc	csoportonként 3	megfelelő
Fektető tároló	csoportonként 2	megfelelő
Hőmérő	csoportonként 1	megfelelő
Óvodapedagógusi asztal	csoportonként 1	megfelelő
Felnőtt szék	csoportonként 3	megfelelő
Szeméttartó	csoportonként 1	megfelelő
Logopédiai foglalkoztató	Előírás	Tényleges állapot
Tükör	1	megfelelő
Asztal	1	megfelelő
Szék	5	megfelelő
Szőnyeg	1	megfelelő
Helyiség megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Játszóudvar	3	megfelelő
Kerti asztal	udvaronként 1	megfelelő
Kerti pad	udvaronként 1	megfelelő
Babaház	udvaronként 1	megfelelő
Udvari homokozó	udvaronként 1	megfelelő
Takaróháló	3	megfelelő
Mozgást fejlesztő eszközök	10	megfelelő
Óvodavezetői iroda		
Íróasztal és szék	1-1	megfelelő
Tárgyalóasztal	1	megfelelő
Szék	2	megfelelő
Telefon	2	megfelelő
Könyvszekrény	1	megfelelő

Iratszekrény	1	megfelelő
Gazdasági (óvodatitkári) iroda	1	megfelelő
Helyiség megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Nevelőtestületi szoba	1	megfelelő
Asztal	1	megfelelő
Szék	15	megfelelő
Könyvtári dokumentum	313	megfelelő
Könyvszekrény	1	megfelelő
Tükör	1	megfelelő
Orvosi szoba	-	-
Gyermeköltöző	10	megfelelő
Öltözőszekrény	csopontonként gyermeklétszámnak megfelelően ^a	megfelelő
Törölközőtartó	Csopontonként 1	megfelelő
Falitükör	mosdóként 1-3	megfelelő
Fogmosó pohár- tartó	mosdóként 1	megfelelő

Tisztálkodási és egyéb felszerelések

Tisztálkodási és egyéb felszerelések megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Fésű, fogkefe, fogmosó-pohár	gyerekenként 1	megfelelő
Körömkefe, szappanadagoló	mosdókagylóként 1	megfelelő
fésűtartó	csopontonként 1	megfelelő
Törölköző	gyereklétszám szerint 3	beszerzése szükséges szülők biztosítják
Abrosz	asztalonként 3	pótlása folyamatos
Takaró	gyereklétszámhoz	szülők biztosítják
Ágyneműhuzat, lepedő	gyereklétszámhoz	szülők biztosítják

Nevelőmunkát segítő játékaink és egyéb eszközeink

A játékok, játékeszközök megnevezése		
Játékok, játékeszközök különféle játékformák (mozgásos játékok, szerepjátékok, építő, konstruálójátékok, szabályjátékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás) eszközei	csopontonként gyerekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	a megfelelő
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	csopontonként gyereklétszám figyelembevételével	a megfelelő
Ének- zene, énekes játékok eszközei	csopontonként gyereklétszám figyelembevételével	a megfelelő
Az anyanyelv fejlesztésének a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	csopontonként gyerekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	a megfelelő
Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	csopontonként gyereklétszám figyelembevételével	a megfelelő
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, mintázás, kézimunka) anyagok, eszközök.	csopontonként gyereklétszám figyelembevételével	a megfelelő
Természeti, emberi, tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	csopontonként gyereklétszám figyelembevételével	a megfelelő
Munka jellegű tevékenységek eszközei	csopontonként gyerekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	a megfelelő
Nevelőmunkát segítő egyéb eszközök	Előírás	Tényleges állapot
Video	1	megfelelő
Televízió	7	megfelelő
magnetofon	6	megfelelő
Diavetítő	1	megfelelő
Vetítővászon	1	megfelelő
Hangszerkészlet	csopontonként gyerekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	a megfelelő
Egyéni fejlesztést szolgáló eszközök	csopontonként gyerekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	a megfelelő
Felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközeink		
Az eszközök megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Automata mosógép	1	Megfelelő
Centrifuga	1	Megfelelő
Vasaló	1	Megfelelő
Szárító állvány	2	Megfelelő
Takarító eszközök	Csoportonként 1 szett	Megfelelő

Udvari szerszámok	1-1	Megfelelő
Hűtőgép	3	Megfelelő
Porszívó	2	Megfelelő

Egészség és munkavédelmi eszközeink

Az eszköz megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Mentőláda	1	Megfelelő
Gyógyszertsekrény	1	Megfelelő
Munkaruha	Törvény alapján	Megfelelő
Védőruha	Törvény alapján	Megfelelő
Tűzoltó készülék	Törvény alapján	Megfelelő

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Vámospércsi Óvoda Pedagógiai Programja

Jelen Pedagógiai Program 2024..... -től visszavonásig érvényes.

A módosított Pedagógiai Programot a Vámospércsi Óvoda és Mini Bölcsőde nevelőtestülete elfogadta.

Csu Katalin

nevelőtestület képviselőjében

Kelt: Vámospércs, 20

Egyetértését nyilvánította

Szabó Szilvia

szülői szervezet elnöke

Kelt: Vámospércs, 2024

Jóváhagyta:

P.H.

fenntartó

Kelt: Vámospércs, 2024